

Kiadóhivatal:

Bezerédj István-utca 5. szám.

Az előfizetési pénzek és hirdetések ide küldendők.

Hirdetések

legjutányosabb számítással, díj-szabás szerint.

Megjelenik minden szombaton.

KÖZÉRDÉK

Szerkesztőség:

Bezerédj István-utca 5. szám.

Ide küldendők a lapot érdeklő összes közlemények.

Előfizetés:

egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.

Néptanítók,

ha az előfizetést egész évre előre beküldik, 5 kor.

TOLNAVARMEGYE TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.
AZ ORSZÁGOS M. KIR. SELYEMTENYÉSZTÉSI FELÜGYELŐSÉG HIVATALOS LAPJA.

Belmunkatárs JANOSITS KÁROLY.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: BODNAR ISTVÁN.

Egyes szám ára 20 fillér.

Harminc év.

— Bezerédj Pál ünneplése. —

Harminc év, nagy idő. Több, mint egy fél emberélet, de szakadatlan munkában eltöltve, duplán számít, akárcsak katonának a háborus esztendő. Pedig ha valakinek, úgy Bezerédj Pálnak volt sok háboruban része, száz meg száz kemény csatát vívott ő a legmakacsabb ellenséggel, a magyar közélet hétfejú sárkányával, a minden haladást gátló közönnyel, a Pató Pálos nemtörődéssel és sokszor az emberek hátrázott rosszakaratával is, amely még a készet is összerombolni akarja anélkül, hogy helyette újat, szebbet, jobbat teremteni tudna.

Harminc évvel ezelőtt a Párisból visszatért világfi szomorú viszonyokat talált itt. Mikor mai megbízatását átvette, a selyemtenyészési felügyelőség egyetlen szobáskából állott, amelyet, amint nem régiben Bezerédj jókedvűen elbeszélte — szolgálta nem léteben saját magának kellett még csak — *kisepertni* is. De az igazi galléros felfogás — ezt már mi tesszük hozzá — mint mindig, még e ténykedésben is megnyilvánult: a munkát akkor is magának vindikálta, ő *sepert* tudniillik, míg a könnyebbik részt, a szemét kivitelét, a selyemgyár akkori egyetlen tisztviselőjére, a ma is élő, derék vármegyei kiadó, helyettes várkapitányra, Rill József-re — bízta.

Oh, ha azt a szerény cirok-seprőt meg nem emésztette volna az idő vasfoga, be-

szédes szimboluma lehetne az ma Bezerédj áldásos munkájának. Bizony-bizony, ezalatt a hosszú harminc év alatt nem tett ő egyebet, mint sepert, tisztogaltott s egész országot, sőt a kerek világot beragyogóvá fényesítette a magyar selyemtenyészésnek más világrészekén is elismert jó hírnevét!

A kis kezdetből óriási, szemkápráztató eredmény, a mustármagból terebélyes fa lett! A semmiből teremtés isteni legendája ismétlődik meg az ő áldásos, közhasznú tevékenységében.

Eleinte saját vagyonát költi, fekteti a szükséges beruházásokba. Majd a fejlődéssel karöltve jár, mindig nagyobb és nagyobb kiadásokat az államkincstár előlegezi, de ma ott állunk, hogy az összes előlegek vissza vannak fizetve, ezen kívül 6—7 bérbe adott selyemfonó gyára van az országnak s ami azonban a legfőbb, harminc esztendő alatt **73.759.840 korona kereset jutott az ország legszegényebb néposztályának s e horribilis összegből vármegyénkben 8.933.329 korona s magában Szekszárdon 4.437.378 korona maradt.** Legnevezetesebb azonban, hogy mindebből a sok millióból Bezerédj Pálnak egyetlen egy fillér sem jutott. Kész kiadásai sem térültek meg. Ingyen, egy krajcár nélkül szolgálta hazáját.

És ezzel bezárhatjuk Bezerédj harminc éves munkásságának történetét. Ezek a hatalmas számok elmondtak mindent. Tolunk magunk, egész lényünk semmivé törpül ekkora emberi nagyság láttára. Minden dicséző szó torkunkon akad, szemünk azon-

ban áhitattal, csodálattal tekintenek: a mai Magyarországnak, bátran elmondhatjuk, egyik legnagyobb élő alakjára . . .

A város ünnepe.

Folyó hó 2-án volt 30 esztendeje, hogy Bezerédj Pál vbtt., főrendiházi tag, a földművelésügyi miniszternek a selyemtenyészés emelésére kiküldött meghatalmazottja, az országos selyemtenyészés élére került. Az a lánglelkű buzgalom, az a példaszzerű önzetlenség és a hazafias áldozatkészségnek az a nagysága, a mellyel Bezerédj Pál a vezetésére bízott intézményt szolgálta és selyemtenyészésünk mai állapota, amely az ő mesés tevékenységének kizárólagos eredménye, ünneppé avatta ezt az évfordulót különösen reánk tolnavármegyeiekre és szekszárdiakra, akik az ő működésének közvetlen szemlélői, tanúi és a működése áldásának részesei vagyunk.

Szekszárd r. t. város legelső diszpolgárának ünnepe — ünnepe volt a városnak. Az utcák már kora reggel lobogódiszt öltöttek s 9 órakor a belvárosi rk. templomban Szabó Géza hittanár, Kapossy Iván és Kun Lajos segédletével ünnepi misét mondott. A templomban megjelentek: a vármegye tisztikara Simontsits Elemér alispán, a városi tanács dr. Szentkirályi Mihály polgármester vezetése alatt, a Szekszárdi általános ipartestület André István elnökkel az élén, zászló alatt, a selyemgyár összes tisztviselői és 500 munkása, a főgimnázium, a polgari fiu- és leányiskola növendékei tanáraik vezetése alatt az intézeti zászlóval és a be nem férő óriási közönség.

A selyemgyáriak bankettje.

Délután egy órakor a Szekszárd-Szálló kistermében a felügyelőség és a tolnai selyemfonoda tisztikara ebédre jött össze, melyen a 3-ik fogásnál Korody József tisztviselő mondta az alábbi felköszöntőt az új kegyelmes urra:

TÁRCA.

Vas Gereben, mint fiskális.

A tolnamegyei Fürgeden született Vas Gereben (Radákovits József); egy kis deák turpissággal (más bizonyítványával iratkozott be a győri jogakadémiába) tudvalevőleg megszerezte az ügyvédi diplomát is s hogy nemcsak mint író volt kiváló, de mint fiskális is, semmisen mutatja jobban, mint az alábbi felelőzése, melyet Decs és Pilis községek urbéri ügyében intézett a hétszemélyes táblához.

Ezt a fogas jogi tudással megirt, kortörténelmileg is kiválóan érdekes iratot lapunk egy igen tisztelt barátjától kaptuk felhasználás végett. Közöljük is egész terjedelmében már csak azért is, mert azt hisszük, hogy kevés olyan perirat akad manapság, amelyben annyira kiérzhető volna a magyar nyelv zamatja.

Alázatos értesítés

Tolnamegyében kebelezett, báttaszéki uradalomhoz tartozó Decs és Pilis községeknek a n.-mélt. hétszemélyes táblához főlebbezett urbéri ügyben

A báttaszéki uradalomhoz tartozó Decs és Pilis községek urbéri ügyüknek vég befejezése előtt újra megkísértvén az egyezkedést, mint-hogy sem az alapítványi uradalom igazgatósága nem egyeztethető meg felelős állásával a különös viszonyok megoldását, épen oly kevésbé bátorkodott alólírott tanácsolni olyan egyezkedést, mely a községeknek meggyilkolása lett volna; azért a két község ügyét a nagyméltóságú hétszemélyes táblának ítélete alá bocsajt-

ván, teljes tisztelettel a következőket ajánlja bírói figyelembe.

E két község történetkönyveink, valamint egyéb történeti okmányoknak bizonyításánál fogva, már a magyarok bejövetele előtt letezett, maradványai leven az előbbi neptáborlásoknak, mint a székelyekével maig is sokban azonos beszédmodjuk és szólásalakzataik tanúsítják. E kegyeletet érdemlő viszonyon kívül megemlítendő, hogy egykor, még pedig 1514 után is, becses előjogaik voltak, melyek a politikai szempontoknak estek áldozatul. A sokféleken szenvedett községek Mária Theresia királynénk alatt a bécsi Theresianumnak adományoztattak s épen ezen állapotban teljes század óta mostoha gyermekei lettek e hazának, megfosztva levén olyan viszonytól, melyben más jobbágyság számos esetben a magyar földesuraknak oly gyakran és oly nemesen tanúsított szívjóságát érezhették volna.

Még a század első negyedeig mocsárszék volt a két község, melynek lakossága folytonos harcot vívott a Duna- és Sárvíznek áradása- és pocsolyáival, úgy annyira, hogy a határt tőlük még az ellenség sem kívánta volna meg; s éppen azért hagyta meg nekik szántóföldeiket az 1772-ik mérés, vagy jobban mondva: mérhetés szerint a behozott urbanium, a kaszálókra pedig kimondá, hogy azokból tulajdonuk mindaz, mit apáik foglalhattak vagy ők maguk azután foglalhatnak; mert a mennyiszor a víz tőlük, ők pedig ismét a víztől elvették, százszerosan megfizették érte a díjt a küzdelemben, és abban, hogy a víztől elküzdött földet adóalappá alkalmazták.

A Sárvíznek szabályozása lakhatóbbá tette a vidéket annyiból, hogy a víz nem lakott a vidékben egész évnél folytában, — és engedte

a támadást a Dunának, mely évenként rendszeresen legalább kétszer megkeresi a két határt és legtöbbször a szénakészletet viszi el, és úgy előnti a tért, hogy minden marhat idegen községekbe kell áthajtani, hogy megélhessenek. E szomorúan meglátogatott két községben az elemi veszedelmen kívül előfordult együtt mindennemű erőszakolás, mit tán elszórvá a hazában különböző birtokokba valaha egyesek a jobbágyság ellen elkövethettek.

Decsen és Pilisen, melynek lakói reformátusok, az uradalom, daczára több rendbeli helytartótanácsi intézmény és királyi leiratnak, 9-ed és 10-det szedett, holott az uradalomban levő katolikus jobbágyságtól nem szedte, hisz mint apátsági uradalom nem is szedhetette; mert mint ilyen a püspöknek 10-det nem ad, (quia clericus clericum non decimat) mint földesurat pedig az urbéri rendezési tabella szerint csakis a 9-ed illetve. 1835-ben a megyei hatóság e két község adózási helytelenségét kimondá, azonban felsőbb helyen ezen per »ex usu« pernek lón megbermálva, noha a kérdés földesur és jobbágyság között, nem pedig inter praelatum et praelatum folyt, s ekképen a jogi fogalmakkal csak bármily gyarlón ösmerős ember előtt is tiszta az igaztalanság, melynek a két község áldozata lón, és orvoslast csak azért nem nyerhet, mert a 48 iki törvények a kérdésnek végett vétettek.

De ez igaztalanság ez óráig is folyvást tart, a mennyiben az egész határban vágható nádából folyvást 9-edet és 10-edet szed az uraság; már pedig a nád Szent István korában is csak nád volt, és a szent király bizonyosan nem gondolt arra, hogy a nádából is decima frugumot adományozzon a püspöknek.

E századnak elején az uradalom rendszeresen kezdé meg a decsi községbeli s ab im-

Tisztelt Uram! Kimondhatatlanul örülök, hogy ezen összejevetelünkkel külsőleg is erős bizonyítékát adjuk azon belső meleg érzelmünknek, amely mindnyájunk szívét áthatja, különösen ma, amidőn kegyelmes urunk, Bezerédj Pál, miniszteri meghatalmazott ur működésének 30-ik évfordulóját ünnepeljük.

Nem tartom szükségesnek részletesen ismertetni kegyelmes urunknak egy emberöltőn át kifejtett munkálkodását és ennek eredményét.

Mi ismerjük kezdetét munkájának és annak fokozatos fejlesztését. Végre: ényben pedig az ország legszegényebbjel közül 100 ezrek élvezik áldásos tevékenységének gyümölcsét. Mulasztást követnek el azonban, ha ép ezen alkalommal elhallgatnám azon egyéni két nemes tulajdost, amely kegyelmes urunkat magasan kiemeli a sok hívatott hazafi közül. Az egyik önzetlensége, mely végig vonult egész működésén. A másik emberbaráti mély szeretete, amelyre összes munkálkodását alapította.

Ezen két tulajdonáért kell, hogy mindenki a legmélyebb tisztelettel és a legnagyobb becsüléssel viseltessék iránta.

Erről nem is kétkedem, úgy mint hiszem, hogy mindnyájunk szívében ma melegebbre hevül az érzés, midőn arra kérjük a Mindenhatót, hogy kegyelmes urunkat szeretettel öröme, a haza javára ép erőben és egészségben még soká tartsa meg.

Ezenkívül több felköszöntő nem volt. A tisztviselők sokáig együtt maradtak a legelőkelőbb hangulatban. Sőt este 8 órakor ismét társas vacsorára jöttek össze. Vacsoránál már a női alkalmazottak és egyeseknek családja is résztvettek és a késő éjjeli órákig együtt maradtak.

Érdekes felemlíteni, hogy szamntalan üdvözlő távirat érkezett Bezerédjhez, különösen előkelő és magasrangú egyénektől. A felügyelőség tisztikara a következő táviratban üdvözölte az ünnepelt hivatali főnökét:

»Nagyméltóságú Urunk!

Önzetlen, hazafias működésének harmincadik évfordulóján fogadja Kegyelmes Urunk őszinte szerencsekívánatunkat. További magasatos működéséhez áldja meg a Mindenható még soká ép erővel, egészséggel.

Odaadó tisztelő alkalmazottai.

Még egyre érkeznek az üdvözlő táviratok.

Bezerédj tisztviselőiért.

Bezerédj szigorú, sokszor kérlelhetetlen tisztviselőivel szemben. Megköveteli a rendet, pontosságot, de atyai jószívvel is gondoskodik róluk. Mostani jubileuma alkalmával ismét fényes tanujelét adta nemes érzésének, páratlan jó szívének. A régi tisztviselőknek mindenkorra szóló lakbért utalványozott, a fiatalabbak 1 évi — mások egy havi — fizetésüket kapták tiszteletdíjjal. Rajtuk kívül a napszámosok is kaptak egynapi munkabért s aznap országszerte szünetelt minden gyárban a munka. A nemesszívű emberbarát így összesen 30 000 korona adománnyal gyarapította a felügyelőségi alkalmazottak javadalmazását.

Kivilágítás.

Este fényárban uszott az egész város. Dr. Szentkirályi Mihály polgármester felhívására a belváros összes ablakai ki voltak világítva és az a készség, amelylyel a közönség a ki-

világításban, még a város külső utcáin is részt vett, hű fokmérője annak a tiszteletnek, amely Bezerédj Pált Szekszárdon övezi és fényes bizonyossága annak, hogy a képviselőtestületnek a diszpolgárrá való megválasztással nyilvánított elismerése a város egész közönségének lelkéből sarjadzott.

A villamos-telep igazgató-mérnöke, Szabó János a közvilágítást Wolfram-lámpák felszerelésével fokozta; nagyon szépen, színes villamoskörtekkel és nappali világosságot terjesztő lámpákkal volt díszítve a selyemgyár homlokzata és fenn az ő Bartina orman magasan csapkodott a város által gyújtott örömtűz lángja. A város utcáin a kivilágítás alatt tengernyi közönség hullámozott fel-alá, gyönyörködve a kivilágításnak sok helyütt virágdíszrel emelt hatásában.

A Kaszinó — igazgatójának.

Bezerédj jubileumának, vbt.-sa történet kinevezetésének hírére a Szekszárdi Kaszinóban is ünnepi lakomát rögtönöztek. Hamarjában valami 45-50-en verődtek össze s kegyetlen rossz menü mellett, de annál lelkesebb szeretettel ünnepelték a Szekszárdi Kaszinónak vidéki igazgatóját, ki a Kaszinó iránt való lelkes szeretetét nemes jószívű ajándékaival már nem egyszer kimutatta. Legelsőnek Kramolin Gyula dr., vezető-igazgató szolgált fel s a következő pompás kis beszéddel köszöntötte fel őt:

M. t. Uram! A tegnap este városunkban futóútként elterjedt örömhír »szerdai vacsoránkat« egy, bár hevenyészett, de mégis népes, ünnepi banketté duzzasztván, hivatalos és pedig kedves kötelességemnek tekintem, hogy mint a kaszinó elnöke, az elnökség nevében, igyénytelen óramu atója, jelezni próbáljam az érzéseket, melyek ma kaszinónk szívét megdobogtatták! M. t. Uram! Bezerédj Pált, a fejedelmi kegy a címekben osztható legmagasabb kitüntetéssel díszít fel. Felesleges munkát végeznek, ha itt közöttünk, ahol őt mindnyájan ismerjük, az ő érdemeit rajzolgatnám; annak a harminc esztendői mu kának mélyebb horderejét, igazi értékét kellőképpen mérlegelni pedig gyengének tudom magam; elvégzik azt más helyen, illetékesebbek. De látv. azt, hogy ez egy olyan kitüntetés, aminek mindenki örül, ami mindenkit elégtétellel tölt el s melynek kegyelmes ragyogása előtt még a legdemokratábbak is behódolnak; keresni szeretném ennek az okát, főképp pedig azt a kapcsolatot, mely a kitüntetés és kaszinónk őszinte öröme között fennáll.

Ha csak alaki magyarázatot keresnek, úgy könnyű megtalálni azt: Bezerédj Pál évek óta kaszinónk igazgatója és pedig olyan igazgatója, aki annak mindig csak adott, bár vajmi keveset élvezte; ezenfelül ő városunk diszpolgára is; érthető tehát, ha kitüntetés, melyből reánk is háramlik némi fény, az öröm érzetét váltja ki belőlünk.

De látok én mélyebb, lényegi kapcsolatot is!

Ez a kaszinó, m. t. uraim, mindig a törhetetlen demokráta szellem mentésére volt, azzá nevelte 70 éves múltja s annak minden hagyományai: a demokratának legfőbb, legszenvedelmesebb bálványai pedig a becsület, kitartó, polgári munka! S ha azt látjuk, hogy egy férfi, akit szülése, kedvező anyagi helyzete, társadalmi állása arra praedestinálták, hogy ur legyen, ur — ennek a szónak speciális magyar értelmében, vagyis úgy, hogy a életnek csak rózsásabb oldalát keresse s a dolgból, munkából csak a legszükségesebb minimumot vegye magára; ha azt látom, hogy egy ilyen férfi odaáll a munka keelő közepébe és vasököllel tör le magának egy gigászi darabot a nemzeti közgazdaság parlagon heverő sziklájából s azt óriási energiával, harmincz esztendő szakadatlan munkájá-

val a legszegényebb néposztály boldogulásának egyik legbűszkébb oszlopává gyurja át; és látom, hogy e férfi — mondhatnám — az önzetlen munka szent fanatizmusában ég el közöttünk a közélet oltárán; úgy érthető előttem, az a szeretet, mely nevének említésénél a polgári munka e pihenő helyén — kaszinónkban — az arcon felragyog!

M. t. Uram! Gyerekkoromban egy bőjtői prédikációt hallottam, melyben a szónok lefősté, hogy a pokokban egy nagy, komor ingaóra van a falon, mely kilengései közben az elkárhozottak kérdé-ére, hogy »meddig tartanak kínjaink?« — komoran feleli — »mindig« — a másik oldalon pedig, azon kérdésre, hogy »mikor szünek meg gyötrelmeink?« — azt feleli — hogy »soha!« A selyemgyár egy helyiségében is láttam egyszer egy kopott ingaórárt s ez azt a prédikatori anekdotát juttatta eszembe, de tényszerűbb, megdicsőültebb formában! Azt kérdelem magamban attól az órától: »mikor dolgozik Bezerédj?« — A felelet: »mindig.« — A másik kérdésre, hogy: »mikor pihen tehát?« az volt a válasz: »soha!« — M. t. Uram! Ez — Bezerédj Pál képe! — Tartsa meg az Isten őt még számos évekig hatalmas munkarejében! (Éljen!)

Kramolin Gyula dr. szünni nem akaró eljenzéssel fogadott beszéde után felolvasta a Bezerédjnek általa elküldött következő sürgönyt is: »A harminc év diadalmas, önzetlen munkáját koszoruzó legmagasabb kitüntetés ömőre egybegyűlvé, ünnepi lelkesedéssel és mély tisztelettel áthatott melegséggel üdvözli szeretett igazgatóját a — Szekszárdi Kaszinó.«

Ezután Wigand János ünnepelte a jubilánst, majd a társaság sürgető kívánságára Simontsits Elemér alispán szólalt fel. Elérzékenykedve jelenti ki, hogy nem volt szándékában a felszólalás, mert Bezerédjről — ki neki gyermekkorra óta atyai jóbarátja, nem tud beszélni a nélkül, hogy szíve túlradó érzelmé erőt ne venne rajta. Olyan formán áll itt most is, mint a gyermek, ki merészen a napba néz s bár annak ragyogásától be kell hunyia a szemét, még így behunyt szemmel is csak azt a fénylő korongot látja. Így lebeg képe előtte most is Bezerédj Pálnak, akiről hamarjában nem tudja, hogy önzetlensége, emberi képzelmet felülmúló munkaszeretete vagy pedig ragyogó honszerelme nagyobb-e?

Pompás, jellemző epizódot mond el ezután arról, hogy Bezerédj Pal határozott kívánságára milyen furfangos módon kellett a diplomáciának visszacsinálni azt a dolgot, amikor pár évvel ezelőtt Bezerédjt a francia köztársasági elnök a becsület renddel kitüntette. Hogy diplomáciai bonyodalom ne származzék, az elfogadni semmi áron nem akart becsületrendet, azzal küldték vissza, hogy Bezerédjt — nem lehet kitüntetni... S Bezerédj volt ki ezen a leghalásabban nevetett!

Simontsits gyönyörű beszéde után ifj. Leopold Lajos vetette fel azt a kérdést, hogy az oly, minden önérdéket kizáró emberi nagyság, mint Bezerédj, lelkiismeretének szent nyugalmán és szép családi boldogságon kívül, mely életét meleggé és derűssé teszi: mily jutalmat várhat még a végzettől? Idezi válaszul Bezerédj egy hozzá intézett régebbi levelét, melyben ő az élet őszén álló ember legnagyobb közéleti

memorialis feleslegesen foglalt, írott, királyi leirattal engedélyezett szabad adás és vevéssel adott és vett birtokot, még pedig annyira, hogy az uraság 1804-ben erőszakosan foglalván, az 1807-ben némileg megkezdett rendezési pernek folyama alatt egy 1812-ben érkezett legfelsőbb rendelvény gátolta az uradalmat, elmarasztalván azt 8000 pengőtorintnyi kárpótlásban, kötelezván egyszerűen az önhatalmilag elfoglalt irtási fölöslegességnek visszaadására.

Kell-e ennél nagyobb bizonyítvány az uradalom eljárására nézve? és mégis megtörtént folytatólag az, hogy az uradalom 10 telket, mint egykori földesuri allodiumot követelven, 1818-ban a helytartótanács a jobbágyokra nézve egy igen kedvező intézményt hozott, mely a rendezési pernél GG. a tagosításban 5-ik szám alatt van mellékelve, mely szerint a serialis mérésnek hely nem adatik, hanem relicto in vigore cujuslibet prossessorio határozatát, azaz: nem azt kell kérdeznünk, hogy ki hány telket vagy telekrészt birt? hanem mennyi a szántóföldje és kaszálója? de azért mégsem az idézett intézvény szerint lón folytatva a rendezési pör; hanem mellőzve az intézvényt, mely a serialis mérést megtiltja, csakis a telek számát vették irányadóul, így fejeztetett be a rendezési per, szegyenére a fiscus assistentiájának, és kiáltó például a történészeknek, ki talán kedvet érez a jobbágyi viszonyokban előfordult árnyékoldalkat kiböngészni.

Legfelsőbb sérelme a községeknek az, a miben az egyezkedés is megszakadt az uradalmi igazgatóság korlátolt hatalmán, hogy a községek nem ismerhették be, hogy kaszálóknak nagy része foglalás legyen; mert a pörben foglaltató okmányok határozottan kimondják, hogy valamint őseik foglalhattak a kaszálóból, úgy

ők is foglalhatnak, s erre királyi leirat szerint szabad adás-vevési joguk is volt és van. A két községnek különböző időszakban tűz által elpusztult irományaiból még maradt néhány, melyek szerint az uradalmi tisztség is jóváhagyja az eladást. A mennyiben az idézett okmányokon megnevezett tisztt nem uradalmi ügyvéd, a földesur semmisnek állítja az ilyserű megismerést, — de erre egyszerűen az a megjegyzésem, hogy ha az uradalom eltúrte ezt, — akkor azon eljárása vagy polgári bűn, melyre a szegény-szó kevés; mert a jó hiszemű értetlen földművelőt, ki az urféle embernek egykét rendírásban szentírást hisz, vagyonaiba készakarva sérti, — vagy pedig hanyagság, melynek mulasztásaiért az uradalom maga magának felelős, mért nem nézett utána, hogy ügyvédé eléggé teljesíté e kötelességet, midőn a jobbágy az adás-vevést bejelenté? Szerintünk elég, ha azt tudjuk, hogy az uradalomnak ezt be kell jelenteni, ha már most az uradalom maga teendőjét nem tudta, vagy tudni egészen nem akarta, miképen jelen meg a bíró előtt kibeszélési ürügygyel, melynek araképen annyi embernek szent tulajdonát kéri.

Csakis olyan uradalomban történhetett ez meg, melynek nem családfo a tulajdonosa; mert családfo ilyen hibát sem maga, sem a jobbágy ellen elkövetni nem mer, ne hogy akar tudatlansága, akar az ürügygyeli élés miatt honfitársainak megrovása érje.

Hol a nyoma annak, hogy a báttaszéki uradalom fölshólt a foglalás ellen? ennek semmi nyoma a pörben, de hogy méginkább az elevenre menjünk, 1820-ban és husz után történt-e a foglalásokra mérés, amely a foglalást kimutatta volna? Nem! Fölmérette az uraság a határt 1818-ban és csak azt mérte föl, a mit

akkor talált, ezen mérést hitelesíttette 1821-ben. Hát a mit a jobbágyok 1820-ig foglaltak, hogyan lehet 1820 után foglalásnak mondani?

Ezen pontnál most már a községek joggal azon mértéket is kéri alkalmaztatni, mivel az uradalom élt a 9-ed és 10-ed szedésekor, azaz: hivatkoznak az »usus«-ra, a 32 éventuli békes háborítatlan birtoklásra, mely ellen törvényes kifogása sohasem volt, holott e kifogást meg kellett volna tennie 1-ször önmagáért, 2-szor azért, hogy a jobbágyok ne adják vegyék a jogtalan foglalást, nehogy az károsodjék, ki »jó hiszem«-mel vette a rétet.

Itt kérjük a n.-méltóságú hétszemélyes táblának becses figyelmét és védje azt a népet, mely nem kérhetett és most sem kaphat méltányosságot egy holt testülettől, mely nem érez egyéni szeretetet, nem gyakorolhat hazafiai tekintetet, melynek igazgatósága még jó szándokában is a felelősség miatt korlátot lát. Ne engedje a n. méltóságú tábla, hogy az 1820-ig joggal foglalt, joggal birt, joggal adott és vett, és az uradalom tisztségének minden alkalommal bejelentett, 1818-ban mért, és mégis 1820 utáni foglalásoknak erőszakolt kaszálókat most elvegyék a községek lakóitól, kik e sajátos viszonyban úgy vannak, hogy talpalatnyi szántó-föld nélkül kaszálókat bírnak, melyek neveikre telekkönyvezve, sőt takarékpénztári számos hitelzettel terhelve is vannak, most pedig egy tolvonással elvegyék, ők földönfutóvá legyenek azon uradalomért, mely felügyeleti jogát legelőkelőbb is tudatlanul vitte. A nagyméltóságú tábla pótolja ki a földesurat, ki ha csakugyan családfo lett volna, sem neve, sem honfui kötelességénél fogva nem fogta volna így bebonyolítani az ügyet, hogy annyi összarmazásu magyar koldus legyen ilyen eljárással, melyben az

jutalmát abban látja, ha saját törekvéseinek, saját eszméinek továbbhordozóira akad az immár könnyebb és kedvezőbb viszonyok között dolgozó fiatalabb generációban. Szólok akkor kifejezte azt a meggyőződését és reményét, hogy Bezerédj Pál életösze hasonlatos lesz, a mi dunántúli őszidőnkhez, mely legszebb, legtartósabb, leggazdagabb évszakunk, mely kék ég alatt, napvilágos hegyeken ami aratásunk: szüretünk ideje. Most legyen szabad visszatérnie az ő levelének az új generációról szóló második részére: Bezerédj-ről alkotott képzetünknek legdrágább két pillére a Bezerédj-szív és a Bezerédj-energia. A Bezerédj-szív és a Bezerédj-energia egyik leghűségesebb és kezdeményezésben, akaratban bátor tanítványára, aki megértette a mestert s akit a mester is mindig szeretettel méltányol: Simontsits Elemér alispánra emeli poharát.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Bodnár István, lapunk szerkesztője, szintén elmesélt egy derűs epizódot Bezerédj életéről. Pár évvel ezelőtt egy leplezett szélhámós keményen meghurcolta Bezerédj-t a fővárosi lapokban s akkor lapunk szerkesztője cáfolatot írt a Budapesti Hírlapnak, de előbb elvitte Bezerédjhez, ki két óra hosszat dörgött, pattogott a szélhámós ellen s helyeselte a cáfolatot, amíg aztán végtére oda lyukadt ki, hogy izé... a helyreigazítást még se küldjék el. Nem akart prejudikálni a — birói ítéletnek.

Földvári Mihály, a »Tolnavármegye« főmunkatársa Bezerédj családját s különösen Bezerédj Istvánt emeli ki, kívánva, hogy ennek szelleme hassa át a mai közéletet.

A felköszöntők során Simontsits Elemér alispán dr. Kramolin igazgatót, dr. Kramolin pedig a sajtót köszöntötte fel s ifj. Leopold Lajos pedig második felköszöntőjét Pesthy Pálhoz, mint gazdatársához intézi, felkérve őt, agításon vele együtt azon, hogy a 30 éves jubileumnak Bezerédj intencióinak talán leginkább megfelelő ünneplésére Tolnavármegye gazdái tömegesen ültessenek szederfát. Szólok saját gazdaságában 100 darabot fog emlékül kiültetni. Ezek a fák megjelölés nélkül is Bezerédj emlék-fái maradnak s ha Bezerédj elhalad kocsiján e fák mellett, át fogja venni tőlük csodálóinak és az anyaföldnek halás üdvözlését. Kérését megismételve élteti Pesthy Pált, ki maga részéről is ígéretet tesz a szép idea mennél szélesebb körben való propagálására.

A tisztviselők — főnöküknek.

A jubileum alkalmával a selyemtenyészési felügyelőség tisztviselői Bezerédj Pálnak az összes tisztviselők által aláírt, a Posner-féle műintézetben készült remek kivitelű feliratot nyújtották át. A felirat díszes, selyemmel bélelt bőrtáblába van belefűzve s fölapiját a selyemtenyész-

tést jelképező izléses és szép kivitelű rajz díszíti. Az üdvözlő felirat szövege a következő:

Méltóságos Urunk!

A magyar selyemtenyészés ujjaferemésére irányult fáradozásának harmincadik évfordulóján ezuton fejezzük ki, mint szerény alkalmazottjai, örömteljes szerencsekívánatunkat.

Mi ismerjük legközvetlenebbül azon egymagában álló önzetlen, soha nem lankadó hazafias munkásságot, amelyet Méltóságos Urunk immár egy emberöltőtől át kifejtett azon vállalkozásánál, amelynél egyedül a mély emberbaráti szeretet vezérelte.

Nemes lelkének teljes megnyugvásával is tekinthet három évtizedes tevékenységének sikerére, mert ez fényes bizonyossága elsősorban annak, hogy hiven betöltötte a családi hagyományhoz fűződő feladatot.

Másodsorban pedig záloga annak, hogy a magyar selyemtenyészés és selyemipar megteremtése Méltóságos Urunk nevéhez fűződik és ezen iparággal állandó mellékkeresetet biztosított a szegény népnek.

Pályafutásán önzetlenségével szorosan összefort határtalan szerénysége, mely a legfelsőbb kitüntetés elől is mindenkor kitért. Amde elvülhetlen érdemeinek legméltóbb jutalmul megmarad százezreknek halálja, akikhez különösen a mai napon a legmélyebb, odaadó tisztelettel mi is csatlakozunk és kérjük a Mindenhatót, hogy Méltóságos Urunkat szereteti öröme, a haza javára ép erőben és egészségben tartsa meg soká!

Szekszárd, 1910. évi március hó 1-én.

A munkás személyzet szintén nyújtott át albumot Bezerédjnek, amelyet a Molnár-féle nyomdai műintézet kiváló díszszel állított ki.

Az ipartestület üdvözlése.

A szekszárdi általános ipartestület Bezerédj Pált a következő távirattal üdvözlötte:

»Nagyméltóságú Bezerédj Pál urnak,

Abbázi, Grandhotel.

A szekszárdi ipartestület büszke örömmel és őszinte magyar lelkességgel hajtja meg a mai napon zászlaját Nagyméltóságod személye előtt, hogy kifejezést adjon a közügyek terén páratlanul álló és soha csüggedést nem ismert, önzetlen harminc évi munkássága fölötti azon elismerésnek, melyet Nagyméltóságod a kezdetleges ipari és kereskedelmi életünk fellendítése körül bámulatos kitartásával országszerte méltán kiérdemelt. — Legyen meggyőződve Nagyméltóságod arról, hogy akkor, mikor testületünk arra a zászlóra tekint fel, melynek védnökéül Nagyméltóságodat van szerencsénk tisztelneti, akkor e zászló, mint a haza és felebaráti szeretet, a közjó előmozdítása iránti őszinte törekvés és a becsületes ipari munka szimbóluma, akaratlanul is Nagyméltóságodat juttatja eszünkbe, mint akiben e szép, nemes és magaslatos emberi erények a legteljesebb összhangban élnek — A zászló és a munka azonosága bennünket Nagyméltóságoddal lelkileg szorosan összeköt és innen van az, hogy mi a szeretet melegevel üdvözlöljük Nagyméltóságodat, mint az első magyar iparost, aki szakítva az ósdi tradíciókkal, közénk állott, hogy irányt mutasson a bátorlalanoknak, miként lehet a hazát szellemi erővel párosult

kézi munkával nagygyá és boldoggá tenni. — Adjon a Mindenható Nagyméltóságodnak erőt, kitartást és egészséget, hogy e dicső hivatást még igen hosszú időre betölthesse!

André István, elnök.

A tolnai ünnep.

Bezerédj Pál 30 éves jubileuma alkalmával Tolnán, f. hó 3-án, a rk. templomban Fekete Ágoston prépost ünnepi szentmisét mondott, amelyen a községi előljáróság, a selyemfonda és selyemcárnázó tisztviselői, alkalmazottjai és munkásai vettek részt. A fonda és cárnázó tisztviselői délben résztvettek a selyemtenyészési tisztviselők Szekszárdon rendezett társas ebédjén.

Szeressük egymást.

Jegyzők — segédjegyzők!

Ugy a »Közigazgatási Közlöny« folyó évi 8. számában, mint a »Közérdek« folyó évi 9. számában dr. P. Ábrahám Dezső országgyűlési képviselő ur tollából »Országos kongresszus« címmel egy vezércikk jelent meg, melyre szükségesnek tartom — az audiaturot et altera pars elvénél fogva is — a következőkben válaszolni:

Mindenek előtt tisztelet és becsület tisztességes és becsületes munkatársainknak: a segédjegyző gyűjtőnév alá foglalt községi alkalmazottaknak. Nem is lehet az másképp, mint-hogy szeressük, becsüljük és segítjük azokat az embereket, akik nekünk: önálló jegyzőknek homlokunkról letörölni segítik a lázas munka okozta izzadságot, akik igaz odaadással, nemes ambícióval, vállalva igyekeznek megoldani azokat a rendkívül nehéz, de ideálisan szép feladatokat, melyek megoldására a jegyzői kar hivatva van. Dehát részünkről — t. i. önálló jegyzők részéről — a bennünket őszintén tisztelő és szerető ezen munkatársaink iránti szeretet és becsülésben nincs és nem is lehet hiány, mert hisz mi is voltunk segédjegyzők s így csakis mi ismerjük és ismerhetjük igazán szomorú helyzetüket, mely a mai rendkívüli drágasági viszonyok között valóban tarthatatlan, mert tényleg lehetetlenség megélniök abból, amiből élniök kell.

Szeretett munkatársaink azonban csak anyagi helyzetük javítását sürgetik. Elismerem, hogy most mindenekelőtt erre van szükségük, de nem csakis és kizárólag erre, hanem e mellett nagyon sürgősnek, égetően szükségesnek találok erkölcsi helyzetük javítását főnökeik: a községi és körjegyzőkével együtt, azzal kapcsolatban.

És akkor nem állhatna elő olyan lesújtó szomorú vagy — mondjuk — felháborító eset, hogy egy gyilkos — ki csak a megatott esküdtbírák könyörületességéből menekül az akasztófától vagy fegyháztól — kijelenti, hogy

megközelítve a törvény által értett, a rendkívüli-seget figyelembe ajánló maximumot.

Itt nem lehet szó istállózás végetti tagosításról, mit és miért tagosítsanak? a rétnek szénáját juh meg nem eszi, a minduntalan nedves legelőn birkát tartani nem lehet, — fölszántani pedig épen nem, — mert a takarmánymagvat a vizárok kiáztatják! Látni kell e szerencsétlen földet, hogy megszánja a lakost, ki e földhöz ragaszkodni tud.

A községek kiemelik, hogy az uraság is nagyon tudja, hogy a nagy árvizek alkalmával a nádak hegyét kénytelenek marháik számára learatni, ez okból a kaszálók közti nádasok nélkül nem lehetnek; Pilis község pedig az erdőrészebe külön a határában levő azon erdőt kéri, melyet a pilisi község maga ültetett.

Befejezésül:

Csak azon kérelmüket ismétlik a községek: győződjék meg a perből a n.-méltóságú tábla, mi természetük ugynevezett foglalás, irtási, »gyepű és elővízháti« birtokaik? vegye tekintetbe birtokolási joguknak címét és ne tekintse a telkeknek, hanem a baromtenyésztesel foglalalkozó népszámot és a nagy legelőt. Ezen rendkívüli körülményekhez mérje azt, hogy e lakosság a földesuri kegyelmet, az egyéni érzelmenek legszentebb kifolyását, kellő mértékben sohasem érezte; de annál inkább reményli, hogy bírái a mértékre a méltányosság nyomatékát helyezik.

Előmozdítja

(Vas Gereben) Radákovits József ügyvéd.

Decs és Pilis község lakói

egyszerű nép csak azt tudta, hogy az eladást be kell jelentenie, és be is jelentette, míg az uradalom kormányzata elmulasztá a törvény-szabta köteletségének a helyes felügyelettel eleget tenni; és mert tisztét nem tudta, vagy azt teljesíteni nem akarta, egypár ezer embernek annyi időn át és annyi fáradsággal a víztől ki-küzdött vagyonát most magának kívánja, olyan térből, melyet 1818-ban mért, és az 1821-diki hitelesített térkép szerint 1820 utáni foglalásoknak mond.

Alólírott jogvédője a községének a job-bágyok irányabani szigorú eljárásról hírlapjából ösmeretes, mindenkor és mindenütt az egyezkedést ajánlotta: e két községnek ügyében azonban nem mert olyan egyességet erőltetni, mely a főforgó körülmények szerint a községek részéről öngyilkosság lett volna, oda-vevni olyan birtokot, melyet 1820-ig megállapított joggal foglalhattak, ugyan olyan joggal adhattak és vehettek, melyet eladásakor az uradalomnak bejelentették, mely bejelentést az uradalom tudva vagy tudatlan hibás kézzel jelelt meg s melyet még igen uriatlan eljárással 1820 után foglalásnak mond azon térkép szerint, mely 1818-ban készült; de csak 1821-ben hitelesített.

A soproni cs. kir. urbéri főtörvényszék figyelemre méltatta a két községnek ugynevezett foglalási, irtási és a pilisi határbani »gyepű és elővízháti« birtokoknak különös természetét, ez okból új vizsgálatot rendelt, mit azonban e tekintetes királyi tábla elvetett. Ez okból új okmányokat mutattak föl a községek, és ő Cs. és Apostoli Kir. felségének színe elé járultak, mely lépésüknek eredménye volt, hogy a leg-felsőbb kegyelem ez okmányoknak figyelembe vételét megengedte, épen ezen tapasztalt kegye-

lemnek folytatásául kérjük a n.-méltóságú hetszemélyes táblának szigorú igazságosságát, hogy a különböző természetű birtokoknak valódiságát beösmerve, közel négyezer magyar embernek jogát e válságos ponton alapítsa meg.

Nehogy elhalmozzuk »Értesítésünket«, röviden emlíjük, hogy az eddigi legelő-, erdő- és nádlási illetőségi ítéletek sehogy sem vették figyelembe

1-szor. Azt, hogy a hol a kaszálót selejtessége miatt 2000 □ öllel mérték, milyen lehet ott a legelő? melyre nézve egy újabb vizsgálat bebizonyította volna, hogy még természetrajzi szempontból is illető szakértőknek e különös terméketlenség tanulmánytárgy lehetne.

2-szor. Nem vették figyelembe a legelőnek nagy mennyiségét, végre

3-szor. Nem tekintették, hogy négyezer ember nem tarthatta fenn magát oly csekély szántóföldön; hanem pisztorkodásból élt, s ha most az annyi kézen vétel után átment, joggal és bona fide birt kaszálóját elveszítik, legelőjét pedig a kevés földhöz arányosítják: miképen felelnek meg az ítéletek a törvények szellemének, mely a legelő bősége- és rendkívüli körülményeket annyira kiemelt, hogy ilyen viszonyban a 22 holdnyi maximumot is meghaladhatónak vélte.

Az eddigi ítéletek Decsen 84, Pilisen 20 telekről emlékeztek, az uradalom ugyanannyinak arányáról beszélt; mindig csak a telek és nem az emberszámokról. Épen az a rendkívüli körülmény, hogy négyezer embert, négyezer magyart kell elni hagyni, mi módon? Baromtenyésztes által, a legelőnek arányán, tekintetbe véve a földnek nyomorultságát; tehát lehetőleg

»ezek után« egy kis jegyzőséget keres magának, ahol megpihenhet.

Hát ennyire vagyunk?! Odáig süllyedt már exponált s — önérettel merem állítani — nagyfontosságú állásunk dekoruma, hogy azt asilumnak tekintik orvosilag beigazolt testi és lelki degeneráltságban vagy enerváltságban szenvedő — egyébként szánni való — beteg emberek?! És ne legyen senki, aki ez ellen tiltakozzék? Hát igenis van: tiltakozik ellene Magyarország egész jegyzői kara, elsősorban a segédjegyzői kar. Hová jutunk, mi lesz belőlünk, ha ilyen emberek foglalnak el olyan állásokat, melyek elnyeréséért ők — testtelket őrö munkát végezve és ugyanilyen nélkülözéseket szenvedve — sokszor hosszú éveken át fáradoztak! Nem égbekiáltó, rettenetes igazságtalanság volna, ha egy ilyen ember miatt a tisztességes segédjegyzők bármelyike csak egy makulányi joghátrányt is szenvedne? Pedig bárhol lenne is az illető jegyző — ami a mai választási rendszer és a mai szenzációt hajhászó — hogy ne mondjam — perverz gondolkodás mellett nem lehetetlenség — annak csakis egy jóra való segédjegyző inná meg a levét, akit a »szenzáció« évekre vetne vissza. Hát csoda volna-e akkor, ha az elkeseredés és bosszuvágy a legbecsületesebb és legszelidebb emberből is fékevesztett anarchistát csinálna?

Kedves Segédjegyző-kartársak! Anyagi helyzetetek égetően sürgős orvoslására irányuló jogos és igazságos törekvéstök mellett meg ne feledkeztek az egész jegyzői kar tarthatatlan erkölcsi helyzetének javítását célzó, most már országos mozgalom hathatós támogatásáról.

Szolgálati szabályzatot (pragmatikát) kérünk, tudni akarjuk, kik vagyunk, mik vagyunk, (közjogi helyzetünk meghatározása), a választási rendszer helyett kinevezést, elavult »visita kánonikánk«-nak: az 1886. évi XXII. t. c.-nek reformálását. Majd meglátjátok, hogy másképp lesz akkor. (A jól megalapozott erkölcsi helyzet magával hozza az anyagiakat is.) Protekció akkor is lesz, tán nagyobb mint ma, de nem fog megtörténni az, hogy azok az érdemes fiatal emberek, kiknek egyike azért, mert a nép nyelvén nem tud beszélni (ne tessék szó szerint venni), másika pedig azért, mert kissé kemény a dereka s az arca nem tetszik bizonyos helyen: egyáltalán nem jut vagy csak nagyon későn önálló álláshoz. De azért — kedves Segédjegyző-kartársaim — sokszor benetek is rejlik a hiba, vannak, akik közületek nem akarván belátni a saját egyéniségükben rejlt — lehet, hogy — többnyire akaratukon kívül álló — mintegy öntudatlan — hibákat: nem magukra vetnek, hanem másokat okoznak sorsuk miatt.

Csak arra kérlek benneteket, hogy reánk, önálló jegyzőkre ne panaszkodjatok, ne nehezítetek, mert higgyétek el, hogy fölünk telhetőleg megteesszük s megadjuk nektek mindazt, amit lehet s nem kívánunk viszont mást, csak őszinte szeretetet és megbízhatóságot. Higgyétek el, végtelenül jóleső és megnyugtató érzés és tudat az, ha az ember látja, hogy hivatali alkalmazottjaiban megbízhat úgy, mint önmagában — nem csak éppen az anyagiakat illetően.

En azt hiszem, hogy az a jegyző, aki látja, tapasztalja, hogy hivatali alkalmazottjaiban feltétlenül megbízhat s ezek viszont őt tisztelik is: viselkedik is azokkal szemben úgy, hogy panasza okuk nem lehet.

Hisz egy megbízható, önállóan dolgozni tudó és akaró segéderő az irodában fölér egy főnyereménnyel, amit tapasztalni magam is szerencsés lehetek.

De a merre csak fordulok széles e vidéken, mindenütt a legteljeseb elismerés hangján beszélnek a kartársak segédjegyzőikről és viszont, épp azért rosszul esett nekem a cikkem elején hivatkozott közlemény 9-ik bekezdésében olvasható ama kitétel, hogy: »Bizony a segédjegyzői állapot most nagyon törékeny csónak a jegyzői szeszélyek viharán. Semmiféle intézményes biztosíték nincs a jegyzők hűséges alattvalóinak biztosítására. Mert legtöbb helyen alattvalók. Ott, ahol nem állunk szervezett segédjegyzői állással szemben, elég a legcsekélyebb ok a nehezítésre, az állásból való egyszerű elbocsátásra.« (Van ugyan ezután nyomban egy kis hízlegesszerű kijelentés az önálló jegyzői kart illetően, de az olyan egyes érzelmeket kelt az emberben, mint amikor valaki valakit valakinek megbízásából fejbeüt s aztán nyomban hideg borogatást tesz reá, hogy ne fájjon.)

Valamikor inkább, mint most volt kitéve

a segédjegyzői kar a jegyzői — mondjuk hát — szeszélynek, de ma, amikor tulnyomó részük szervezett, rendszeresített állásban van: arról beszélni sem lehet; akit pedig a jegyző saját zsebére és — jól jegyezzük meg magunknak — sohasem a maga kényelmére alkalmaz, hát azt hiszem, nem követ el megróni való dolgot, ha az illetőt akkor bocsátja el, amikor azt jónak látja, mert igaz ugyan, hogy a legtöbbje tisztességes, becsületes, jóra való ember, de — amint azt dr. P. Ábrahám Dezső cikkiró ur mondja — »Sajnálatos kivételek még a legelőkelőbb testületekben is vannak«. A jóra való tisztességes embert mi önálló jegyzők egyhamar el nem bocsátjuk, megbecsüljük azt úgy, mint a falat kenyert s bánunk vele úgy, mint a himestojással, csak hogy ő ne hagyjon faképnél bennünket, nem hogy mi küldjük el őt.

Ami pedig a részünkről adott anyagiakat illeti: gondolatok meg kedves Munkatársaink, Kartársaink, hogy jövédelmünk ma jóval kevesebb mint volt (pl.: a magánmunkálkodási díjak alaposan le vannak szállítva, sőt munkálatok nagyrésze a hivatalos — díjtalan — teendők közé van és lesz sorozva), e mellett a megélhetési viszonyok legalább is 50 százalékkal súlyosabbak mint régebben, ezelőtt csak 10—15 évvel voltak. Ha az akarat meg is van, nincs meg a tehetőség.

Részünkről: önálló jegyzők részéről, jóindulat és jóakarattal, úgy kartársi szeretetben nincs és nem lesz hiány, hisz egyek vagyunk, egy célért küzdünk közös erővel. Jelszavunk: egy valamennyiért és valamennyi egyért.

Megdöbbenéssel olvastam a cikkem elején jelzett »Közigazgatási Közlöny« hivatkozott számában közzétett egy másik közleményből, hogy vannak még vármegyék, ahol a segédjegyzőknek »nincs megengedve« a jegyzői egyesületekbe való belépés. Hát ez egyszerűen abszurdum: akkor a mi kis járási egyletünk (völgysegi) egy századdal előrébb van: itt nemcsak hogy beléphetnek az okleveles segédjegyzők, de egyenesen erkölcsi kötelességük belépni. Fel is kérem ezennel az ország összes jegyzői egyesületeit, hogy ahol ez még nincs így, ott egyleti alapszabályaikat ily értelemben sürgősen helyesbiteni sziveskedjenek. S azt hiszem, ha úgy lett volna eddig mindenütt, nem lett volna szükség a »Segédjegyzők Országos Egyesületének« létesítésére, miután ez azt látszik mutatni, hogy két különálló érdek megvédéséről van szó s így két különálló táborban kell küzdeni annak eléréséért s mert a segédjegyzői állás természetüleg csak rövid átmeneti állapot lehet, nem pedig állandó kenyérkereseti forrás, amelynél megállapodik és családot alapít az ember. Apropó! Családos segédjegyzők! Ne vegyék rossz néven kedves fiatal Kartársaim, de nem helyeselhetem azt s nem tudom az okát belátni annak, hogy miért kelljen 20—25 éves fiatal embereknek megnősülniök akkor, amikor az csak megnehezíti a megélhetésüket s határozottan akadályozza, hátráltatja az előbbre jutásukat, mert biztos tudomásom van róla, hogy az illetőket bizonyos mértékben — hogy is mondjam — kissé könnyedén gondolkozóknak tartja nemcsak a nép, de maga a felsőbb hatóság is. (Pedig mondhatom, hogy különösen ujabban nagyon nagy a házassági kedv.) Mi önálló jegyzők is voltunk már elég koros legények (26—35 évesek) mint segédjegyzők s még csak nem is gondoltunk a családalapításra addig, amíg önálló állásba nem jutottunk.

És végül nem oszthatom az országos jegyzőegyleti elnök ama kijelentését, hogy: »Most rajtunk a sor, hogy az ő közeledésüket viszonozzuk.« Nem állottunk mi soha olyan távol egymástól, hogy egymáshoz »közelednünk« kellene. Egyek voltunk s azok vagyunk, egy táborban küzdünk egy testtel egy lélekkel közös céljaink eléréseért. Nem »közeledésről«, hanem kölcsönös bizalom, megértés és főleg szeretetről van szó, melyet egymás iránt éberszteni és táplálni legegységibb kartársi kötelességünk legyen.

Szeressük egymást!

Tevelen, 1910 évi február hó 27-én.

Diczendy Pál
közs. jegyző.

Tisztelettel kérjük, hogy az előfizetési összeget lapunk kiadóhivatalához juttatni sziveskedjék.

VÁROSI ÉLET.

— **Szakosztályi ülések.** Szekszárd r. t. város pénzügyi szakosztálya f. hó 2-án dr. Szentkirályi Mihály polgármester elnöklete alatt ülést tartott, melyen Mikecz Endre számvevő a jéggyár fellátásához szükséges 50 000 koronát a Szegzárdi takarékpénztártól javasolja felvenni folyószámlára, mert az intézett a kölcsönt a városnak előzékenyen 5% mellett hajlandó megadni. A szakosztály ezután a villamos telepre felügyelő bizottsággal együttes ülésben Szabó János mérnök részletes ismertetése után oly irányu javaslatban állapodott meg, hogy a képviselőtestületnek a villamos telepek 220 000 K költséggel való kibővítését és a Tolnán tervezett villamos világításhoz szükséges áramnak a szekszárdi telep által való szállítást javasolja. Ezekkel a kérdésekkel a képviselőtestület a közelebbi jövőben fog foglalkozni.

— **Városi közgyűlés.** Szekszárd r. t. város képviselőtestülete f. hó 3-án dr. Szentkirályi Mihály polgármester elnöklete alatt ülést tartott. Uj János és Stann István képviselőtestületi tagoknak a jegyzőkönyv hitelesítésére történt felkérése után Horváth Ignác javaslatára Bezerédj Pált, a város diszpolgárát, valószínűs belső titkos tanácsossá történt kinevezése alkalmából a képviselőtestület táviratilag üdvözölte. Ezután a következő határozatokat hozták: 1. A báró Augusz-árvaház Wosinszky Mór utcai kertjének megvétele ügyében való határozathozatalra április 6-ára rendelték gyűlést összehívni, mert a tagok határozatképes számban nem voltak jelen. 2. A hivatalos órák tekintetében egyhangulag kimondták, hogy azok május 1-től szeptember végéig reggel 7 órától d. u. 1 óráig, október 1-től április végéig reggel fél 8-tól d. u. fél 2 óráig tartassanak. 3. A polgármesteri tisztii szolgálata 360 koronára felemeltetett. 4. Az esküdtképes egyének összeíró bizottságába dr. Mayer Gyula és Szeghy Sándor képviselőtestületi tagok választottak be. 5. A belvárosi templomba villamos berendezésű toronyóra felállítása elhatározottat s a polgármester a versenytárgyalás megtartására felhatalmaztatott. 6. A mezőgazdasági bizottság szervezéséről és ügyrendjéről szóló szabályrendelet jóváhagyásának megtörténte tudomásul vétetett, az március 10-én lép életbe, végrehajtásával a polgármester megbízott. 7. A mezőgazdasági bizottság rendes tagjaivá Tomcsányi Lajos, Boross Zoltán, Schmideg Mór, dr. Martin József, Antal Pál, Vesztergombi István, Dorogi Mihály, Uj János, Török Pál és Vesztergombi Antal, pótagokká: Mayer János, Szeghy Sándor, Székelyi József és Volher Mihály. 8. Az iskola alapvagyonhoz tartozó birtokon teljesített építkezéssel előfordult többlet munka költsége, 550 K, engedélyeztetett. 9. A közmunka összeírása és kivétele, az 1911. évre, mellőztetni határozottat. 10. Az Engel Jakabnak adott segély megterítése megtagadtatott. 11. A Molnár Lajos rendőrkapitány felfüggesztése ügyében hozott közigazgatási bizottsági határozatot Örfly Lajos, dr. Horvát Jenő, Horváth Ignác, Szabó Géza, Schneider János és dr. Szentkirályi Mihály hozzászólása után megfelelően határozta.

HIREK.

— **Személy hir.** Apponyi Géza gróf vbtt., főispán és Széchenyi Sándor gróf vbtt., a főrendiház alelnöke 4-én Szekszárdra érkezett. A mai pártalakulás alkalmából itt időzik Perczel Dezső vbtt. is.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter Vass István szekszárdi lakost ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számgyakornokká nevezte ki.

— **Áthelyezés.** Zichy Gyula gróf pécsi püspök Perényi Pál paksi segédlelkészt Rácpetrére, Rumsauer János rácpetrei segédlelkészt Paksra helyezte át.

Ifj. Nagy Béla szekszárdi posta- és távirada segédtitjelölt hivatalból Dombóvárra helyeztetett át.

— **Hivatalos órák az igazságszolgáltatásnál.** Székely Ferenc igazságügyminiszter elrendelte, hogy minden bíróságnál és bírósági hivatalban egyfolytában d. e. nyolc órától d. u. két óráig tartassanak hivatalos órák. A miniszter rendelete értelmében március 15-én lép életbe az új hivatalos órarend az összes járásbíróságoknál, törvényszékeknél, ítélőtábláknál.

— **Uj titkos tanácsos.** A király Bezerédj Pál főrendiházi tagnak és selyemtenyészési miniszteri meghatalmazottnak a titkos tanácsosi méltóságot adományozta. Ez alkalommal Szekszárd város képviselőtestülete a következő távirati üdvözlést küldte az Abbázában üdülő miniszteri meghatalmazottnak: »Szekszárd város képviselőtestülete f. hó 3-án tartott rendkívüli közgyűléséből egyhangú lelkesedéssel üdvözlöi Nagyméltóságodat, mint városunk díszpolgárát azon elismerő kitüntetés alkalmával, amelyben a legfelsőbb helyről részesítettet. Egy szívvel, egy lélekkel kívánjuk, hogy a Mindenható Nagyméltóságodat hazánk és városunk üdvére igen sokáig éltesse. Dr. Szentkirályi, polgármester.«

— **A vasut köréből.** A kereskedelmügyi miniszter Szendrey László szekszárdi máv. hivatalnokot ellenőrére nevezte ki. — A máv. üzletvezetőség Tschupik Artur hivatalnok-gyakornokot Kaposvárról Keszőhidegkut-Gyönkre helyezte át.

— **Tisztújítás.** A dombóvári ipartestület elnöke, Schnell János lemondott. A ipartestület e buzgó elnök érdemeit jegyzőkönyvében megörökítette s arcképét a gyűlésterem részére megfesteni elhatározta. Utódjául Schmieder Györgyöt választotta meg az ipartestület közgyűlése.

— **Jóváhagyott alapszabály.** A belügyminiszter a faddi ref. olvasóköri alapszabályait a bemutatási záradékkal ellátta.

— **Göde Lajos beiktatása.** A szekszárdi ref. hívek új papjának, Göde Lajosnak beiktatása holnap d. e. 10 órakor nagy ünnepséggel történik meg a ref. templomban. A déli 1 órakor tartandó bankett-ívet eddigelé 150-en irták alá felekezeti különbség nélkül.

— **Választási hírek.** A politika berkei egyre hangosabbak lesznek a vármegyében, egyedül Szekszárd csendes, ahol Szabó Károlynak nem lesz ellenjelöltje. Bonyhádról érkező hírek szerint Perczel Dezső eddig is jó kilátásai még inkább javulnak. Döry Pállal szemben biztosan veszik győzelmét. Dr. Kammerer Ernő nem a paksi, de a pinchehelyi kerületben lép fel; ez esetben Rátkaynak bukását jósolják. A kölesdi kerületben a függetlenségi párt Tantó János elnöke alatt f. hó 2-án jelölt pártértekezletet tartott s dr. Halász Lajos országgyűlési képviselőt jelölték. Az ott időző Halász Lajos mindjárt meg is tartotta programbeszédjét. Jelen voltak az értekezleten a Kossuth-párt részéről: Ambrozovits Lajos volt bajai főispán, Hódy Gyula zombolyai kerületi Kossuth-párti és Wéber János Justh párti képviselők. Utóbbi a pártok egyesülését hangsúlyozta. Az értekezlet végén Tantó János elnök súlyos szembaja miatt pártelnöki tisztéről lemondott. Helyébe Keck László gyönki ügyvédet választották meg, míg alelnök Grünwald Lajos lett. Jegyzővé Michel Sándor gyönki ev. lelkész, a központi választmány jegyzőjévé pedig Knabel Vilmos kölesdi tanító választották meg. Az értekezlet a súlyos kényszerűségből távozó Tantó Jánosnak értékes tevékenységét elismerve s jegyzőkönyvébe igatva, őt örökös tiszteletbeli elnöknek megválasztotta. E kerületben a munkapárt is erősen szervezkedik. Ha Sztankovánszky Imre kir. kamarás nem vállalkoznék, Wigand János főgimnáziumi igazgató jelöltségét emlegetik, kinek ott széleskörű ismerettsége van. A paksi választó kerületben Madi Kovács János, Justh pártival szemben Niefergall Nándor dunaföldvári főjegyző munkapárti nagyon erős ellenjelölt. Egyébként úgy értesítenek, hogy dr. Baumgartner Sándor m. kir. közalapítványi igazgató is fellép munkapárti programmal. A szakcsi kerületben Szluha Pál Kossuth-párti már két hét óta köruton van. A hangulat azonban még nincsen kialakulva. Munkapárti programmal körülbelül Láng Lajos lép fel, aki 3 évig egyszer már képviselte a kerületet. A néppárt szintén fog állítani jelöltet.

— **A miniszter köszönete.** Dunaföldvár nagyközség közönségének a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter a következő leiratot küldte: 14.469. szám. Tolnavármegye kir. tanfelügyelőjének folyó évi február hó 1-én 398. sz. a. kelt jelentéséből örömmel értesültem, hogy a közönség a dunaföldvári magánpolgári iskola részére az 1909—1910. tanévre összesen hatezer koronát adományozott. Nagy örömmre szolgál, midőn a közönségnek a népoktatás érdekében tanúsított ezen hazafias áldozatkészségeért őszinte köszönetemet nyilvánítom. Budapest, 1910. február hó 12-én. A miniszter helyett: Molnár s. k. államtitkár.

— **Közvacsorák.** A szekszárdi polgári olvasóköri és a szekszárdi kath. legényegylet március 15-én halvacsorát rendez.

— **Eljegyzés.** Stern Lipót eljegyezte Rosenfeld Iduskát Bonyhádról.

— **Missió Várdombon.** Várdombról írják lapunknak: Febr. 18-tól 24-ig Thöni Vendel jézustársasági atya missiót tartott Várdombon. A hívek naponként zsufova megtöltötték a templomot és a szentségekre járultak. Naponként háromszor volt szent beszéd; a jó páter igazán fáradhatatlan volt, hogy a hívek lelkébe az isteni békét, vigaszt elhintse s őket az igazi vallásosság boldogító útjára vezesse. Hála köszönet a főtisztelendő páter urnak és plébános urunknak, ki a hívek lelki üdvéért, a hit megerősítésére a missiót tartotta.

— **Adomány a szekszárdi népkönyvháza:** A népkönyvháza adakozott: Róth Ferenc szekszárd 12 kiló marhahúst. Ezen kegyes adományt számos szegényeink nevében hála köszönettel nyugtatom Bezerédj Pál sk.

— **A Nemzeti Munkapárt megalakulása.** A Tolnavármegyei Nemzeti Munkapárt megalakulása hatalmas érdeklődés mellett ma délelőtt 10 órakor történt meg Szekszárdon. Már tegnap rendkívül sokan érkeztek, úgy, hogy a szállodák, magánházak telve voltak vidéki vendégekkel. A párt alakulásának előkészítése végett pénteken délután 4 órára szűkebb körű értekezlet volt a vármegyeházban, amelyen a következők vettek részt: Széchenyi Sándor gróf vbtt., Apponyi Géza gróf vbtt., Perczel Dezső vbtt., Sztankovánszky János, Kovács Seb. Endre, dr. Döry Hugó, Forster István, Örfy Lajos, Simonsits Elemér, Fráth Elemér báró, Szabó Lajos bérlő, Wigand János, Kiss Ernő dr., Leopold Lajos, Kramolin Gyula dr., Szévald Mór, Bajó Pál, Szentiványi Miklós, Nagy István, dr. Leopold Kornél, Bodnár István. Az értekezletet Apponyi Géza gróf vbtt., főispán nyitotta meg, kinek ajánlatára elnökül Széchenyi Sándor gróf vbtt.-t választották meg. Az értekezlet ezután Simonsits Elemér előadása alapján megalapította a párt szervezetet s előkészítette a másnap gyűlés napirendjét. Ezután a pártelnökök számoltak be a kerületek hangulatáról. A szombati alakuló gyűlés nagyon lelkes hangulatban folyt le. 10 órakor már moccanni sem lehetett a nagyteremben. Nem volt a vármegyének olyan községe, amely 10—20 emberrel képviselve ne lett volna. Az alakuló közgyűlést Széchenyi Sándor gróf nyitotta meg. Az óriási érdeklődést a párt jövőjére szerencsés hajnalodásnak tekinti. Nagy éljenzés között emlékeztetése hozza mindenkinek, hogy a megalakulás célja nem a tüntetés, de dolgozni, ez mindnyájunk feladata. Felhívja a gyűlést, hogy elnököt válasszon. Lelkes tüntetéssel őt ültetik az elnöki székbe. Jegyzőül dr. Leopold Kornél és Bodnár István választották meg. Széchenyi Sándor gróf erre magas szárnyalású beszédben visszapiantást tesz a legközelebbi multba, fejtegeti az előzményeket, amelyek a párt megalakulását szükségessé tették. Szavait azzal fejezi be: Adja Isten, hogy Tolnavármegye is sikerrel vegye ki részét abból a nagy nemzeti küzdelemből, amelynek célja hazánk jövőjének megalapozása. Után Kiss Ernő dr. ügyvéd lelkes szavakkal tüzetesen is kifejtette az összejövetel célját. Tulzás nélküli remek rajzát adta a közelmúltnak, főleg azt fejtegetve, hogy itt minden nemzeti haladás csak a 67-es alap szilárd bázisán lehetséges. Együttal ismertette a párt szervezetet s kérte a megalakulásnak kimondását s a következő javaslat elfogadását:

Határozati javaslat. Tolnavármegye mind a hat választókerületéből Szekszárdon, 1910. évi március hó 5-én egybegyűlt választópolgárok igaz hazafias örömmel üdvözlők az országos Nemzeti Munkapárt megalakulását, mert attól a korona és a nemzet között szükséges, a koronára fényt és a nemzetre jólétet árasztó összhang helyreállítását, az ország minden rázkódástól mentes fokozatos és célirányos haladását, nemzeti életünk biztos konszolidációját, állami függetlenségünk körülbástyázását és az utóbbi években úgy a kül-, mint belsődon sok csorbát szenvedett állami tekintélyünk megóvását és megszilárdítását remélik. Attól a törekvéstől áthatva, hogy az országos Nemzeti Munkapártot az áldásos és békés nemzeti munka nagy és hazafias céljait szolgáló működésében teljes erővel támogassa, mondja ki a mai alakuló ülés, hogy a tolnavegyei Nemzeti Munkapártot a vármegye összes kerületeire és községeire kiterjedő szervezettel ezennel megalakítja. A szervezet áll: egy elnökből, 4 társelnökből, egy

helyettes elnökből, hat alelnökből, kiknek mindegyike a vármegye egy-egy választókerületének pártelnöke, két jegyzőből és 300 tagu végrehajtó bizottságból. Mondja ki továbbá az alakuló gyűlés, hogy a mai megalakulása és szervezkedése alkalmából gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnököt és gróf Tisza Istvánt, mint a Nemzeti Munkapárt erős lelkű és erős kezű hivatott vezéreit táviratilag üdvözlöi és őket hazafias munkájukban való készséges, odaadó támogatásáról, őszinte bizalmáról és ragaszkodásáról biztosítja.

Kovács Seb. Endre örömmel járul ez indítványhoz s azt hiszi, a vármegye közönsége nevében is megteheti ezt a kijelentést. Egyetértést, együtt munkálkodást, a gyűlölködés teljes kizárását s a vállvetett munkát tekinti a biztos siker alapjának. Éljenzettel fogadott beszéde után Perczel Dezső állott fel szólásra. De percekig nem juthatott szóhoz. Eljeneztek, tapsolták, valósággal tombolt a teremben és a folyósokon szorongó sok száz ember. Bemutatta Döry József, Bartal Béla, Bezerédj Pál és Andor csatlakozásukat bejelentő távirataikat. Ezután higadtan, nagy tárgyilagossággal kritizálta a közeli multat, nemes nagylelkűséggel kimélve az őt keresztrefeszítő politikai ellenfeleket. Beszéde végét ismét elnyelte a tetszészaj. Percekig eljeneztek, tapsolták. Ezután dr. Leopold Kornél felolvasta a szűkebb bizottság javaslatát. Így megválasztották a vezetőségbe a következők:

Elnök: Széchenyi Sándor vbtt., főrendiházi alelnök. Társelnökök: gróf Apponyi Sándor, Perczel Dezső, Bernrieder József nagybirtokos és Bezerédj Pál vbtt., főrendiházi tag. Helyettes elnök: Kovács Sebestyén Endre nagybirtokos. Jegyzők: dr. Leopold Kornél és Bodnár István. Kerületi pártelnökök: a szekszárdi kerületben Örfy Lajos takarékpénztári vezérigazgató, a bonyhádi kerületben Forster István földbirtokos, a szakcsi kerületben Szabó Lajos nagybérlő, a kölesdi kerületben Sztankovánszky János nagybirtokos, a paksi kerületben Szeniczey Géza nagybirtokos, a pinchehelyi kerületben dr. Kiss Ernő ügyvéd, akik egyuttal a végrehajtó bizottság alelnökei. Miután a jelen volt polgárság nevében Pócz József pinchehelyi polgárbeszélő, Széchenyi Sándor gróf ünnepélyesen is kihirdette a párt megalakulását. Végül Leopold Kornél dr. felolvasta a gróf Khuennek és Tisza Istvánnak küldendő táviratok szövegét. Óriási lelkesedéssel fogadták. Ezután az alakuló közgyűlés az elnök lelkes elterelésével véget ért. Délben banquet volt a »Szekszárd-szállóban«.

— **Uj fürdő.** A paksi aut. ort. hitközség egy új és a modern kor követelményének megfelelő rituális fürdőt csináltatott 12 káddal. A fürdőház ártézi kutat furat, mely hivatva lesz a fürdőház szükséges vízmennyiséget adni. A fürdő április hó közepére készen lesz és bárki által igénybe vehető.

— **Óvoda-megnyitás.** A szekszárdi róm. kath. óvoda és gyermekmenhely március hó 1-én ismét megnyitott.

— **Megbokrosodott lovak.** Nagy rémületet okozott Szekszárdon, a Piac-téren, tegnap reggel két megbokrosodott ló. A Herceg Mór szekszárdi mézárósnak, Hirschfeld Mór, Béla-teri mézárószéke előtt megállt kocsija elé fogott lovak megriadtak s örült vágatással rohantak a Bezerédj-utca felé. Itt valaki fel akarta tartóztatni a vágató lovakat, mire azok hirtelen a Szegzárdi Takarékpénztár épülete felé kanyarodtak, de neki szaladtak az épület falainak. Az összetűzés oly heves volt, hogy a kocsi összetört s az egyik értékes ló lábát törte.

— **Uj vasuti vendéglő.** A bátaszéki vasuti állomáson az új állomási épületnek használatba vételével egyidejűleg az épületben elhelyezett vendéglő is megnyílik. Az üzletvezetőség a vendéglőt, pályázat mellőzésével, a dombóvári állomás előnyösen ismert vendéglősenek, Raisz Ferencnek adta ki.

— **Adomány.** Zichy Gyula gróf, pécsi megyéspüspök, a szakadati templom új stáció képeire 50 K adományozott.

— **Felolvasó-estély.** A szekszárdi áll. s. közs. polg. leányiskola f. évi március hó 5-én, a muzeum nagytermében az iskola segély alapja javára hangversennyel egybekötött felolvasó estélyt rendez. Belépődíj személyenként 1 korona. Kezdeté este pont 6 órakor. Jegyek előre váltathatók K r a m m e r Vilmos könyvkereskedésében és az igazgatói irodában. A segélyalap javára felülfizetéseket köszönettel fogad és hirlapilag nyugtáz az iskola igazgatója. Műsor: 1. Benjamin Godard Mazurka B-dur op. 54 Zongorán előadja: Parrag Márta k. a. 2. »Dalmácia, Bosznia és Hercegovina«. Vetített képekkel. I. rész.

Irta és felolvassa Léva y István ur, a budapesti VII. ker. felső kereskedelmi iskola igazgatója. 3. a) Késő ősz van. Kacsóh Pongrácz dr.-tól. b) Ugy-e Jani? Tarnay Alajostól. c) Koporsómra... Szakács A.-tól. Énekli: Klieber Gizi k. a. Zongorán kíséri Pazár Dezső ur. 4. Hugó Reinhold Impromptu op 28. Zongorán előadja: Scholtz Gusztávné-urnő. 5. »Dalmácia, Bosznia és Hercegovina«. Felolvasás II. rész.

— **Műkedvelői előadás.** A szekszárdi r. k. társaskör f. évi március 6-án d. u. 6 órakor, a kör saját helyiségében ifju műkedvelői által színi-előadást rendez. Színpad kerül: Szent Agnes. Színmű 3 felvonásban. Irta: Pailler Vilmos.

— **Jéggyár Pakson.** Bálint Lajos nagyvendéglős és Szűtner Mihály gépész paksi lakosok jéggyárat óhajtanak felállítani. A telepenge-dély megadásáért folyamodtak.

— **Adomány.** A »Bátaszéki kerületi takarékpénztár« 1909. évi nyereségéből 50 koronát adományozott a bátaszéki önkéntes tűzoltó testületnek, melyért a testület nevében köszönetet mond az elnökség.

— **Névmagyarosítás — ingyen.** Az Országos Magyar Szövetség elhatározta, hogy működését a névmagyarosítások díjtalan közvetítésére és kiszolgálására is kiterjeszti, a bélyegkiadások viselésére képtelen szegényebb sorúaknak ebbeli költségeit pedig a szövetség egy általa önkéntes adományokból alapítandó és a szövetség vagyonától elkülönítetten, valamely pénzintézet által kezelendő névmagyarosítási alappal fedezi. Miután a m. kir. belügyminisztérium a szövetség alapszabályainak ilyen irányú módosítását jóváhagyta, a szövetség kéri a nagyközönséget, hogy a szövetségnek díjtalan szolgálatait minél tömegesebben vegyék igénybe s névmagyarosítási ügyekben forduljanak a szövetség központi irodájához (Budapest, VIII. Muzeum-körút 10. I. em. 2. sz.)

— **Felolvasóestélyek.** A mult vasárnapon szekszárdi r. k. olvasóköriben Haugh Béla főgimnáziumi tanár Pázmány Péterről, a rk. társaskörben Herman Frigyes szőlőbirtokos a magyar honvédelem történetéről, a kath. legényegyletben Horváth Ignác belvárosi tanító a céhrendszer valláserkölcsei vonatkozásáról tartott felolvasást. A felolvasókat a mindhárom helyen nagy számmal megjelent közönség elismeréssel halmozta el, ugyszintén tetszésnyilvánítással jutalmazta a költeményeket, magán- és párosjeleneteket előadókat is. A rk. olvasóköriben d. u. 5 órakor Kun Lajos segédlelkész »Az irgalmasság és a Kath. egyház« címen, a kath. legényegyletben este fél 8 órakor Várkonyi Sándor belvárosi tanító a Szeretetről tart szabadelőadást. A legényegyletben a szabadelőadás után az egylet műkedvelői színdarabot adnak elő.

— **Halálozás.** Gebhardt Imréné sz. Rosmayer Józefa Budapesten f. évi február hó 27-én, életének 59-ik esztendejében, hosszabb szenvedés után elhunyt. Kihűlt tetemét f. évi március hó 1-én, az új Szent János-kórház halottas kápolnájában történt beszentelés után Tolnára szállították és március hó 2-án, d. e. 11 órakor a tolnai temető halottasházából a családi sírboltba helyezték örök nyugalomra, általános részvét mellett. A boldogultat kiterjedt rokonságán kívül gyászolják: Gebhardt Imre férje, dr. Gebhardt Ferenc fia, dr. Gebhardt Ferencné sz. Hoffmann Margit menyje, Kálnoki Bedő Gáborné sz. Gebhardt Mária leánya, Kálnoki Bedő Gábor veje, Kálnoki Bedő Mihály unokája, Rosmayer Ferenc özv. báró Eliatschek Edéné sz. Rosmayer Róza testvérei.

Izsák Lajos tengődi ref. tanító neje sz. Tóth Vilma Tengődön agyszélhűdés következtében elhalt.

— **Elfogott pénzhamisító.** Paksi tudósítónk írja, hogy Nagy István faddi lakos napszámos saját lakásán hamis 1 koronás, 10 és 20 filléres váltó pénzeket készített. A kutatásnál a csendőrség megtalálta a pénzhamisításhoz használt szerkezetet, valamint az anyagot is, melyből a pénzt gyártotta. A pénzhamisító és a pénzhamisításhoz használt tárgyak átadottak a szekszárdi kir. ügyészségnek.

— **Vásárok.** A dunaszekcsői országos vásárt 7-én, a bonyhádi 7-én és 8-án, a bátaszéki f. hó 14-én tartják meg.

— **Színészet Gyöngyön.** Halász Dániel színtársulatával február hó 23-án Gyöngyre érkezett és kitűnően betanult, legújabb fővárosi színdarabokkal szórakoztatja a közönséget s méltán megérdemli a telt házat, amivel a hálás

publikum eddig honorálta. A társulat tagjai közül különösen ki kell emelni a következőket: Halászné, Molnár Paula, Antalfalviné Rózi, Késiné Mariska és Eöriné, Nagy József, Késéi János, Virág, Antalfi és Hillei. Az előkészületen levő darabok iránt igen nagy az érdeklődés.

— **Eltűntek.** Kovács Mihályné szül. Simon Katalin, 60 éves elmebeteg, döbrökői lakásáról eltűnt. — Kocsis Anna, 15 éves dombóvári leány szülei lakásáról eltávozott s többé nem tért vissza. — Faidt Lőrinc, kömivestanonc, mostohaatyja, Wolf Lőrinc bátaszéki lakos lakásáról eltűnt. A hatóság mindhárom nyomozását elrendelte.

— **Fenyegetődzés.** Varga Lajos faddi lakos a főutcán Bloch Ferenc faddi lakost késsel való eszurással, megfenyegette. A tettes a csendőrség a paksi kir. járásbírósnál feljelentette.

— **Tűzeset.** Bátaszéken, a Deák Ferenc-utca 866. sz. alatt, a Götz József tulajdonát képező ház padlásán, m. hó 24 d. u. tűz ütött ki. Valószínűleg a rossz kémény okozta. Több szekér széna részben elégett, részben megromlott. A kár biztosításból megtérül.

— **Balesetek.** Krez András Lipót, vizsolyi pusztai kovács egyik este petróleumlámpát gyújtott meg. Vigyázatlansága folytán a lámpatestben a petroleum meggyuladt s felrobbant. A robbanó petroleum Krez jobb kezefejét súlyosan összeégette. Szabó István mözsi kötőörnek kötötés közben egy kődarab a szemébe vágódott s azt oly súlyosan megsértette, hogy sérülésével kórházba szállították. — Bali András báti vasuti munkás földhányás közben kezét a vasuti kocsihoz ütötte s oly súlyos sérülést szenvedett, hogy hosszabb ideig munkaképtelen lesz.

— **Elkapta a gép.** Toldi József szentandráspusztai lakos jobb karját a répvágógép elkapta s karját összetörte, úgy hogy 6 heti gyógyulási időtartamu sérülést szenvedett. Súlyos sérülésével kórházba szállították.

— **Verekedések.** Korszós Sándor 71 éves sárpilisi lakost ifj. Szili István ugyanottani lakos boszúból megtámadta s egy fatővéhez hozzávágta. Az erős esés következtében Korszós bal-karja eltört. — Pálfán Tóth József ottani lakos több társával megtámadta Látos Józsefet, azt társaival megverte, késsel megszurkálta s oly súlyos sérüléseket ejtettek rajta, hogy be kellett a kórházba szállítani.

— **Gyilkossági kísérlet.** Molnár Sándor madocsai napszámos a felesége s hozzá, többszöri békítési kísérletek után sem tért vissza. Molnár e feletti elkeseredésében f. hó 2-án Dunaszentgyörgy község határában forgópisztolyal rálőtt feleségére. A golyó a gyomor alatt oldalról érte Molnárét s belefuródott a hasüregbe. A súlyosan sérült asszonyt beszállították a szekszárdi Ferenc kórházba.

— **Betöréses-lopás** Paksi tudósítónk írja, hogy Kakas János paksi vendéglős lakásába éjnek idején egy 20 év körüli egyén, a söntés ablakán levő drót rostély lefejtése után az ablakon keresztül a szobába behatolt és onnét egy pénztárcát, melyben 1000 korona készpénz volt, továbbá egy aranyórát és láncot el akart lopni. Kakas János Ferenc nevű fia a lármára felébredt és az ismeretlen tettest megfogta és a csendőrségnek átadta. A csendőrség kinyomozta, hogy a tettes Vlamincics Emil 19 éves bécsi pincér. A kir. járásbírósnak a tettest letartóztatta.

MODERN BUTOR BESZERZÉS

Aki modern butorokat

s más stíli szoba-berendezéseket bel- és külföldi fából készíttetni akar, annak nem kell ezentul FEKEDRE, vagy máshova fordulni, olcsón és jutányosan beszerezheti azt városunkban

BOTOS IMRE műasztalosnál

(lakik báró Augusz Imre-utca 622), aki bel- és külföldön szerzett szakismereteivel a legizlésebb butorokat tudja előállítani. Tessék próbarendeléssel megkeresni, nem szerzi ezentul szükségletét be másutt, mint: BOTOS IMRE műasztalosnál.

BÁRÓ AUGUSZ IMRE-UTCA

LEGJOBB MINŐSÉGŰ ARUK

LEGJOBB KIVITELBEN KAPHATOK

FOGORVOS

KOVACS J.

vásártér-utcai műtermében hiányzó fogak pótlása, csaposfogak, arany koronák és szájpadlás nélküli fogak (hidmunka) készíttetnek. Fogtömés, foghuzás és fogtisztogatás a legjobb mód szerint eszközöltetik. Szegényeknek rendel: délelőtt 8—9 ig és délután 1—2-ig.

VIDÉK

Népies felolvasások Ozorán. Réber Ferencné ozorai magániskolatulajdonos a D. K. E. felkérésére az általa vezetett analfabéta tanfolyammal kapcsolatosan január és február havában felnőttek részére magán iskolája tantermében a történelem, földrajz és természetrajz köréből népies felolvasásokat tartott, melyeken a község lakosaiból sokan részt vettek és érdeklődéssel hallgatták a tanulságos felolvasásokat s figyelmességükkel honorálták a lelkes tanítónő fáradozását. Február hó 26-án pedig az önszegélyző és fogyasztási szövetkezet körhelyiségében dr. Nagy Sándor körorvos az alkalhalizmus ellen tartott nagy gondnal és kiváló szakmával összeállított érdekes felolvasást, mely nagy hatással volt a hallgatóságra. Utána Réber Ferenc községi jegyző történelmi felolvasása következett. A hallgatóság, mely zsufoleség megtöltötte a körhelyiséget, feszült érdeklődéssel hallgatta a szép felolvasásokat s a végén lelkesen megéljenezte a felolvasókat, akiknek a hallgatóság nevében Béndek József szép szavakban mondott köszönetet.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— **Növegyleti gyűlés.** A dunaföldvári nőegylet február hó 27-én tartotta meg dr. Lévai Dezsőné elnöke alatt évi rendes közgyűlését. A fiatal egyesület működését vázoló részletes elnöki jelentés tudomásul vétele után elfogadták az egylet anyagi előhaladását igazoló számadást s a tisztviselők a választmány lelkes, buzgó és az egyesület felvirágozását munkáló működéseért köszönetet szavaztak.

— **Közgyűlés.** A gyulai kath. kör február hó 27-én tartotta Fröhvirth Géza esperes-plébános elnöke alatt évi rendes közgyűlését. A részletes elnöki jelentés tudomásul vétele és a számadás elfogadása után a tisztújítást ejtették meg, melyen megválasztottak: világi alelnökké: Horváth József, pénztárossá: Bakurecz Mihály, titkárszékvezető Fetter Gyula, könyvtárossá: Ritter József. Választmányi tagokká: Szabó Péter, Vincze Gy. József, Vitkovics Miklós, Hadi Vendel, Portás János, Szóke Ferenc, Horváth Márton és Turi György.

TANÜGYI HIREK.

Rovatvezető: Nagy Béla.

— **Pályázat.** Az udvari-i (Toinamegye) ev. leánygyülekezet megüresedett II. sorszámú tanítói állására pályázatot hirdetek: német nyelv tudása szükséges. Javadalom: az egyházközségtől 600 k., államszegélyből 426 korona, ismétlő iskolai díj 20 korona, egy öl kemény tűzifa aprítva, egy butorozott szoba. Az állás azonnal elfoglalandó. A felszerelt folyamodványok március 12-ig küldendők Hanzmann Károly ev. lelkész címére Varsádra.

— **Allamsegélyek.** A döbrökői állami ovoda számára foglalkoztató eszközök engedélyeztettek. — A dombóvári állami iskola irodájának butorzatára 390 korona 80 fillér államszegély utalványoztatott.

— **Iskolalátogatás.** Tihanyi Domokos kir. tanácsos, tanfelügyelő február 20—28 ig megvizsgálta a dunaföldvári összes iskolákat és elnökölt a háziipari tanfolyam vizsgáján.

— **A dunaföldvári háziipari tanfolyam.** A dunaföldvári gazdasági népiskolánál rendezett háziipari tanfolyamra vonatkozó adatokat a kö-

vetkezőkben közöljük: A tanfolyam a nagyméltóságú földmívelésügyi m. kir. Miniszter ur 104023/VI—2. szám alatt kelt rendeletével 500 korona államségéllyel nyitott meg 1910 év január 2-án s megszakítás nélkül tartott február 23-ig. A tanfolyam tárgya volt a vessző- és szalmafonás, drótfonás, seprükötés, raffia és kákafonás. A tanfolyamon résztvett 30 növendék, kik legnagyobb részben gazdasági iskolai tanulók; ugyan több is jelentkezett, de a helység szűk volta miatt nem lehetett többet fölvenni. A tanfolyamon készült: cirokseprű kicsi 50, nagy 191 darab, barna-kosár 190 darab, fáskosár 2 darab, kocsiülés vesszőből 1 darab, szalmaszakajtó 86 darab, fehér-kosár 62 darab, dísztárgyak 07 darab, összesen 649 darab. Készült ezenkívül 50 méter drótfonat. A tanfolyamon készített tárgyak értéke meghaladja az 500 koronát. A készített tárgyakból az iskola vezetőse kiállításra rendezett, melyet nagyszámu érdeklődő közönség jelenlétében Tihanyi Domokos kir. tanácsos, tanfelügyelő nyitott meg. A tárgyak egy részét buzdító minta gyanánt a tanulók szorgalmuk arányában megkapják, a többi árverésre kerül, a befolyt összegből a kimaradottak részére egy utó tanfolyam lesz rendezve, a jobb tanulók, mint előmunkások közreműködésével. Teljes elismeréssel kell adoznunk Nieritit Béla községi iskolaszéki elnök és a község előjáróságának, hogy fáradhatatlan buzgalommal működtek közre a tanfolyam sikere érdekében, nem sajnálva fáradságot és anyagi áldozatot sem, miért is hálás köszönettel adózunk irántuk. Jó volna Szekszárdon is ily tanfolyam rendezése.

— **A polgári iskola kvalifikációja.** A kultuszminiszter legújabb rendeletével megengedte, hogy a reál- és polgári iskolák VI-ik osztályát sikerrel végzett tanulói, ha latinból megfelelő vizsgát tesznek, a gyógyszerészeti tanfolyamra jelentkezhetnek. Már ez a második eset, hogy a miniszter újból bizonyos pályákra kvalifikáló erővel ruhazza fel a polgári iskolát. Az előző rendelet a kertészeti iskola látogatására vonatkozott.

— **Tanterem szaporítás.** A döbröközi rk iskolában a mindennapi tankötelesek nagy száma miatt a 7-ik tanítói állomást szervezni kell.

— **Nincs államségély.** Görbő nem kap állami iskolát és államségélyt sem, mert a segély már 1911-re is kimerült.

KÖZGAZDASÁG.

— **Gazdaértekezlet.** Tolnavármegye gazdasági vármegyei gazdasági egyesület igazgató választmányának meghívására február hó 27-én a vármegye területén létesítendő cukorgyár ügyében látogatott értekezletet tartottak Szekszárdon, a vármegyei ház nagytermében. Az értekezletetn Jeszenszky Andor, a gazdasági egyesület elnöke elnököl s a cukorgyár ügyét Kovács Gyula inámi bérli ismertette. Egy pénzcsoport hajlandó volna a gyárat financirozni olykép, hogy a cukorrépat termelő gazdák a gyár hasznából is részesednének. Több felszólalás után, a gazdaérdekek teljes megóvása és biztosítása és a pénzcsoporttal az értekezleten nyilvánított kívánalmak megtárgyalása végett a Kovács Gyula, Kohlmann Gyula, Széchenyi Domokos gróf és Leopold Lajosból álló szűkebb körű bizottságot küldtek ki, amely eljárása eredményét újból értekezlet elé fogja terjeszteni.

Az állattenyésztés érdekében. A földmívelésügyi miniszter körrendeletben hívta fel a községet, hogy amennyiben a köztenyésztésben mutatózó bika-, kan- és kos-szükségletüket állami közvetítéssel a bikák kárbiztosítása, esetleg részletfizetés és méltánylást érdemlő esetekben bizonyos százalék árengedmény elnyerése mellett óhajtanák fedezni, ily irányu kérelmükkel forduljanak mielőbb az illetékes m. kir. gazdasági felügyelőséghez. De az állami kedvezmény biztosítása végett — nyugoti fajtájú (pirostarka) tenyészbikák beszerzése körül — a vármegyei gazdasági egyesület közvetítését is igénybe vehetik a községek. A gazdasági egyesület közvetítése révén elérhető kedvezmények ez időszert a következők: 1. Szabad választás és szabad alku azokra a bikákra, amelyeket a gazdasági egyesület köztenyésztésre igazolt a vármegyei magántenyésztők birtokában. 2. A kialakított vételár 10 százaléki. 3. A tíz százalék árengedmény levonása után maradó 90 százaléki vételárnak fél éves, 3 egyenlő részletben, kamatmentesen eszközölhető

törlesztése. 4. A bikának 1 év tartamára állam. költségen eszközölendő biztosítása elhullás elleni 5. a 61/rkgy. 1895. sz. várm. szabályrendelet 18. § utolsó bekezdésében biztosított mentesség az időközi vizsgálat kötelezettsége alól. Bővebb felvilágosítás a gazdasági egyesület titkári hivatalától (Szekszárd) szerezhető.

Gyümölcsészeti kurzusok. Április 11-től 16-ig Budapesten a kertészeti tanintézetben és április 18-tól 23-ig Kolozsvárott a m. kir. gazdasági akadémiánál gyümölcsészeti kurzusok lesznek azoknak a lelkészeknek részére, akik gyümölcsstermelésre alkalmas vidéken töltik be hivatásukat. Egy-egy tanfolyamra tizenkét lelkészt vesznek fel, akik egyenkint harminckét korona utazási átalányt és öt korona ellátási díjat kapnak. Kérvényeket a budapesti kurzusra március hó 20-ig kell benyújtani, a kolozsvári kurzusra pedig március utolsó napjára. A folyamodó lelkészeknek kívül minden egyes kurzusra három-négy földbirtokost, vagy gazdasázt is felvesznek, akik azonban állami ellátásban nem részesülnek. A felvétel iránti kérvények közvetlenül a földmívelésügyi miniszterhez március 20-ig terjesztendők föl. A lelkészeknek rendezendő kurzusokon kívül még Keszthelyen, Tordán és Lőcsén, egyenkint 16 tanító fog a rendezendő gyakorlati gyümölcsstermesztési kurzusra felvételt. A kurzusra felvett tanítók egyenkint harminc korona utazási átalányt és naponként négy korona ellátási díjat kapnak. Folyamodni közvetlenül a földmívelésügyi miniszterhez kell. A jelzett helyeken szintén felvesznek három-négy földbirtokost és gazdasázt is, akik azonban szintén a maguk költségükön tanulnak. A kérvényeket március hó 20-ig kell a földmívelésügyi miniszterhez felterjeszteni.

Vasuti menetrend

Életbe lépett 1910 január hó 1-én
Sárbogárd—Szekszárd—Bátaszék

10 ⁴⁵	8 ⁴⁵	4 ¹⁰	ind.	BUDAPEST	érk.	12 ¹⁵	8 ¹⁵	6 ¹⁰
5 ²⁵	12 ¹⁰	6 ⁰²		SÁRBOGÁRD		10 ⁰⁶	4 ¹⁴	10 ³⁰
6 ¹³	12 ³²	6 ²⁰	érkezik	RÉTSZILAS	indul	9 ⁴⁸	3 ⁵¹	10 ¹²
6 ¹⁴	12 ³³	6 ²¹	indul	Cece	érkezik	9 ⁴⁷	3 ⁵⁰	10 ¹⁰
6 ²⁵	12 ⁴⁸	6 ³²		Vajta		9 ³⁷	3 ³⁶	10 ⁰⁰
6 ³⁹	1 ⁰⁷	6 ⁴⁶		Nagydorog		9 ²³	3 ¹⁷	9 ⁴⁵
7 ⁰⁷	1 ⁴⁵	7 ¹⁴		Kajdacs		9 ⁰²	2 ⁴⁸	9 ²³
7 ¹⁵	1 ⁵⁶	7 ²²		Kölesd-Tengelic		8 ⁴⁷	2 ²⁸	9 ⁰⁵
7 ²⁷	2 ¹⁷	7 ³⁴		Tengelicz 9. ó.		8 ³⁶	2 ¹⁸	8 ⁵³
7 ³⁶	2 ²⁷	7 ⁴²		Hidja-Pta-Apáthi		8 ²⁸	1 ⁵⁸	8 ⁴⁴
7 ⁴⁶	2 ⁴⁰	7 ⁵²		Tolna-Mözs		8 ¹⁹	1 ⁴⁸	8 ³⁴
8 ⁰³	3 ¹⁴	8 ⁰⁷		SZEKSZÁRD	indul	8 ⁰²	1 ²⁰	8 ⁰⁸
8 ¹⁷	3 ³³	8 ²¹	érkezik	Öcsény	érkezik	7 ⁴⁶	1 ²⁰	7 ⁴⁸
8 ²⁵	4 ²⁵	8 ³¹	indul	Decs	érkezik	7 ³⁸	1 ¹⁵	7 ³⁸
8 ³⁴	4 ³⁷	8 ⁴¹		Sárpilis-Öberek		7 ²⁹	1 ¹⁴	7 ²⁸
8 ⁴³	4 ⁵⁰	8 ⁵¹		Bátaszék		7 ²¹	1 ¹³	7 ¹⁸
8 ⁵⁵	5 ⁰⁶	9 ⁰¹		Baja		7 ⁰⁹	1 ¹⁵	7 ⁰⁵
9 ⁰⁵	5 ²⁰	9 ¹⁵		Dombóvár		7 ⁰¹	1 ¹¹	6 ⁵⁵
—	7 ⁰⁸	—				—	7 ²⁷	5 ⁰⁵
1 ³⁷	—	2 ⁰⁹	érk.		ind.	4 ¹⁵	—	2 ³⁰

Oda	Baja—Bátaszék.	Vissza
7 ²⁷	120 505 1009 ind.	Baja érk.
7 ³⁸	131 516 1020	F. Pörbölly
7 ⁴⁷	140 525 1029	Pörbölly
8 ⁰⁰	153 538 1042	Alsónyék
8 ⁰⁴	157 542 1046	Bátaszék (218) ind.
		5 ⁴¹ 955 318 7 ⁰⁸
		5 ³⁰ 944 307 6 ⁵⁷
		5 ²⁰ 934 257 6 ⁴⁷
		5 ⁰⁷ 921 244 6 ³⁴
		5 ⁰² 916 239 6 ²⁹

Eladó ház!

Pásztor-utca 507. számú ház, Fekete Testvérek hengermalmának átellenében, mely áll 2 szoba, előszoba és hozzátartozó mellékhelyiségekből, együtt szabadkézben eladó. — Bővebbet özv. Bulyáki Józsefné háztulajdonosnál.

Kiadó lakás!

A Bartina-utca 150/a. szám alatti házban két szoba, konyha, üveges folyosó, éléskamara, külön padlás, fásszin és pincéből álló lakás Szentgyörgynapra kiadó.

Egy alig használt, eredeti Styria-kötőgép

jutányos áron eladó. Bővebbet szivességből: Fischhof Jakab üzletében, Leicht-féle ház.

Gyógyhatású ártézi víz!!

Hungária gőzfürdő Szekszárd.

Fürdő- megnyitás reggel 6 órakor	Vasárnap d. e. férfiak d. u. nők (mérsekelt áron).
	Hétfőn d. e. férfiak, d. u. nők,
	Kedd > > >
	Szerda > > >
	Csütörtökön d. e. férfiak, d. u. nők,
	Pénteken férfiaknak Szombat d. e. férfiak, d. u. nők.

Olesó pénzkölcsön!

4^{1/2}%, 5%, 5^{1/2}%-os kamatos kölcsönt eszközölünk ki, úgy, hogy csupán a kamat fizetésével a tőkét is teljesen visszafizeti.

Akinek drága kamatos kölcsöne van, azt olesóbb kölcsönre cseréljük át.

Váltóra 3 napon belül szerzünk kölcsönt. Aki házat, földet, szőlőt akar venni, vagy eladni, ezen szándékát jelentse be nálunk és mi az eladást díjmentesen hirdettetni fogjuk helybeli lapokban, diszkréció mellett.

Akinek kiadó lakása van, vagy aki bérbe szándékozik venni, forduljon hozzánk és mi annak bérbeadását díjtalanul fogjuk eszközölni, megkímélve ez által egy kiadó, mint a bérbe venni szándékozó közönséget az időt rabló utánjárástól és fáradságtól.

Tisztviselőkkölcsönöket szintén gyorsan megszerzünk.

Tisztviselő, esendő és katonatisztek, ugyszintén nyugdíjas hivatalnokok 1000 korona kölcsön után törlesztésképen csupán havi 6 korona 25 fillért fizetnek vissza.

Házvételre az egész értéket kieszközöljük, mely a lakbérfizetéssel fizetendő vissza.

Több csinos uri ház olesó és kedvező feltételek mellett eladó.

Írásbeli megkereséseknél csupán válaszbélyeget kérünk. Egyéb felvilágosítással díjmentesen szolgál a

Gazdasági és Hitelforgalmi vállalat Szekszárd.

Ház-eladás!!

A Wosinszky Mór-utcában levő 493. számú ház, mely egy 3 és 2 szobás lakásból és hozzátartozó mellékhelyiségekből áll, kedvező fizetési feltételek mellett eladó, esetleg bérbeadó.

Bővebbet: Fekete Testvérek gözmalmában.

Bolthelyiség kiadó!

Saját házában, a **Garay-téren**, **1910 május 15-től, egy bolthelyiség kiadó**, mely el lesz látva új portállal és két nagy kirakattal. — Továbbá egy jó házból való fiut tanoncnak elvállalnék, ki nálam mindkét szakmát tökéletesen kitanulhatja.

Schulcz Gusztáv

:: ékszerész és órás. ::

Ideális arc-kréme a **zsirtalan**

DIANA ARCZKENŐCS

nappali használatra

Az arcznak üde színt kölcsönöz és azt bársonypuhává teszi.

Ejjeli használatra a **zsirszerű**

DIANA ARCZKENŐCS

szeplő, májfolt és mindennemű arctisztatlanság ellen.

Ára 1 korona.

Dianna szappan 70 fillér.

Diana hölgypor 1 kor.

Kapható:

Szeghy Sándor gyógyszerár-
tárában Szekszárdon.

ROPS

**MODELL
1910**

**1910-es
modellünk
ujításai:**

Intenzív lángzó, mely gyorsan forral és kevés szeszt fogyaszt. Erős alkatrészek, melyek kicserélhetők és tisztíthatók.

Művészi kivitel (modern stílus) Galvanizált bronz színezés. — Hozzáadva a „Rops” biztonsági gyorsító eddigi előnyeit a „Rops” 1910 a jelenkor legszebb, legtartósabb, legbiztosabb és legtakarékosabb asztali tüzhely. — Ha feldől, elalszik. — A szesz ki nem folyhat!

Ára Budapesten:
4— korona.

Kapható minden szakmába vágó üzletben!

„ROPS” Fémárugyár Részvénytársaság

Budapest, V. ker., Váci-ut. 74 50. sz.

Helyi elárusító: FRITZ GYULA Szekszárd.

☛ Képviselek vidéken kerestetnek.

Használt, de jókarban
levő vetőgépek eladók.

A hidjai gazdaságban (Tolnavármegye, u. p. Szedres, vasútállomás Hidja-Pusztapáti) jutányos áron eladó egy 21 soros és két 17 soros jól használható vetőgép. **Gazdasági intézőség.**

Szőlőoltványok

I. oszt. igen szép, erős egy és két éves Riparia Portális és Rupesztris Monticola alacsonyra oltva 74 különböző bor- és csemegefajtákban, köztük a Csaba gyöngye, mely már július 20-án érett Ezenkívül sima zöld oltványok Riparia Portális és Rupesztris Monticola sima és gyökeres, peronospora mentes hazai sima és gyökeres vesszők.

Kérjünk árjegyzéket, melyet ingyen és bérmentve küld az:

„Erzsébet-szőlőoltványtelep“

Tulajdonos: Schmidt Mátyás, Bogáros (Torontálm.)

Házasságokat

teljesen díjtalanul közvetít a „Hymen” házassulandók hetilapja. Kérjen ingyen felvilágosítást és mutatóvány számot. Budapest, IX, Kínizsi-u. 19. Válaszbélyeg.

**Aranyeres bántalmaknál
orvosilag ajánlott**

**☛ closet papir ☛
(glicerín-crème toilette)**

**kapható a Molnár-féle nyom-
dai r.-t. könyvkereskedésében.**

Fischl Lajos butor- és épületasztalos, a „Pirnitzer József és Fiai” kereskedők házában dus raktárt tart, a legújabb és legmodernebb butorokból, szalon-ebéltő- és irodaberendezésekből, részletűzetésekre is. Azonkívül nagy raktárt tart vasbutorokból. Asztalos-munkák a leggyorsabban, jutányos áron készülnek.

Losonczy Drill szabadalmazott tolóhengeres

vetőgépek

alsó és felső magkiömléssel, valamint egyetemes **acél ekék** legújabb rendszerrel, **varrógépek**, sodronyfonatok, vasgerendák és az összes vasárúk kaphatók kedvező fizetési feltételek mellett

Fritz L. Gyula

vas- és gépkereskedőnél Szekszárdon.

Nagy raktár: kátrányos és elszigetelő lemezekben.

MAYFARTH PH. ÉS TSA.

**önműködő „SYPHONIÁ”-ja
mégis a legjobb permetező**

**szőlőknek, komlós ültetvényeknek,
gyümölcsfa-károsítók kiirtására, levél-
betegségek ellen való védekezésre, a sze-
gecs és tormáncs stb. megsemmisítésére.**

**Hordozható és kocsira szerelt permetezők 10, 15, 60 és 100 liter
folyadék számára petroleum-keverő-készülékkel, vagy anélkül.**

☛ Tessék ábrázolatot és leírást kérni a cégtől: ☛

MAYFARTH PH. ÉS TÁRSA

gépgyárak, különleges gyár borsajtók és gyümölcsértékesítő gépek számára

BÉCS III, Taborstrasse No. 71.

Több mint 650 arany- és ezüstéremmel stb. stb. kitüntetve.

Kimerítő képes árjegyzék ingyen. — Képviselek és viszontelárusítók kívántatnak.

297/1910. sz.

Tolnanémedi község előljárósága.

Versenytagyalási hirdetés.

Tolnanémedi község előljárósága a képviselőtestületnek 44/909 és 54/909 számok alatt hozott s Tolnavármegye törvényhatósági bizottsága által 833/909 szám alatt jóváhagyott határozatai alapján versenytagyalást hirdet: **a bozói gazdasági fahid** kijavítására 5131 korona 30 fillér előirányzati költséggel.

Az ajánlatok árendemény vagy felfizetésnek százalékokban való kifejezése mellett, egy koronás bélyeggel ellátva, pecséttel lezárva. »Ajánlat a tolnanémedi bozói gazdasági fahid kijavítására« címmel ellátva **1910 évi március hó 12-ik napjának délután 2 órájáig Tolnanémedi** község előljáróságához beküldendők. Később érkezett vagy táviratilag tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek. A beérkezett ajánlatok ugyanazon nap délután 2 órakor fognak nyilvánosan felbontatni. Ajánlatok az összes munkákra tehetők.

Az ajánlattevők tartoznak a versenytagyalás napján 513 korona 13 fillér bántpénzt készpénzben vagy ovadékképes papirokban a község pénztáránál letétbe helyezni.

Tolnanémedi község képviselőtestülete fentartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül teljesen szabadon választhasson; kedvezőtlen ajánlatok esetén egyik ajánlatot sem fogadja el és új versenytagyalást hirdet.

A szóban forgó munkálatokra vonatkozó összes tervek, költségvetések és feltételek a jegyzői irodában bármikor megtekinthetők.

Olyan ajánlattevők, kik a pályázat tárgyát képező munkák teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnak, kötelesek ajánlatukban ily képesítéssel bíró megbízottat, ki a munkálatok vezetésével lesz megbízva, megnevezni.

A versenytagyaláson az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek. Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

A munkálat elnyerői a felhasználandó összes anyagokat, cikkeket és eszközöket, a mennyiben azok a magyar szent korona országai területén termeltetnek, előállítatnak, kötelesek teljesen a hazai termelés és ipar révén beszerezni, a munkálatok teljesítéséhez magyar honos tisztviselőket, iparosokat, munkavezetőket, munkásokat alkalmazni és magukat e kötelezettség teljesítése tekintetében úgy az előirt hatóság közegei, mint a magyar királyi kereskedelmi muzeum, illetőleg a kereskedelmi m. kir. miniszter szakközegei ellenőrzésének alávetni.

Tolnanémedi, 1910 évi február hó 19 én.

Oravszky László
jegyző.

Ács István
bíró.

155/1910 szám.

Versenytagyalási hirdetmény.

Tolnavármegye simontornyai járáshoz tartozó **Udvari** község előljárósága, a községi képviselőtestületnek 5/908 szám alatt hozott s Tolnavármegye törvényhatósági bizottsága által 450/908 szám alatt jóváhagyott határozata alapján zárt ajánlati versenytagyalást hirdet **a község ház tatarozási** (kőmives, ács, asztalos, tetőfedő stb.) **munkálataira** 5394 korona 49 fillér előirányzati költséggel.

Tervezet, költségvetés s egyéb feltételek a jegyzői irodában megtekinthetők.

Csak szabályszerűen kiállított és pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett s közvetlen vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni.

Az ajánlatok borítékba a következő felirással látandó el:

»Községi előljáróság Udvari. Ajánlat a 155/1910. számú versenytagyalási hirdetményben kiirt tatarozási munkálatokra.«

Az ajánlatok legkésőbb **folyó évi március hó 20-án d. e. 9 óráig** nevezett előljárósághoz benyújtandók s az ugyanezen időre egybehívdó képviselőtestületi közgyűlés fogja ezeket tárgyalás alá venni.

Bánat- (ovadék) pénzü a költségvetési összeg 10 százaléka az ajánlat benyújtása előtt a községi pénztárnál készpénzben, értékpapirban, vagy betétkönyvben letétbe helyezendő.

Olyan ajánlattevők, kik a pályázat tárgyát képező munkák teljesítésére törvényes képesítéssel nem bírnak, tartoznak ajánlatukban ily képesítéssel bíró megbízottat, ki a munkálatok vezetésével lesz megbízva, megnevezni.

Kelt Udvariban, 1910 évi február hó 24-én.

Glöckner János
közs. jegyző.

Schott János
közs. bíró.

Ujdonság! Diványpárnák fényképpel.

NE TÖRJE A FEJÉT alkalmi ajándék

miatt, mert a legszebb meglepetés
egy jól sikerült

fénykép

mely az egész megyében csakis

Kiss Jenő

„Kossuth“ műtermében

Szekszárd, Széchenyi-utca 651

A legszebb kivitelben készülnek:

**Medallonok, nagyítások, olaj- és
aquarellfestmények.**

Sikerért kezeskedem.

Ujdonság! Fényképek selyomre.

Ujdonság! Kézelo és gallér-dobozok fényképpel.

Ha viszket

akinek éjjel-nappal szüntelenül viszketése van s nyugalmát s alását és sokszor társadalmi létét veszélyezteti, az szánlatra méltó. Ámbár ez csak bőrlétre mutat, mégsem ide-ott ezid-ig oly szer ez ellen, ami ennek a kínos helyzetnek véget vetett volna. Hetek sőt hónapokon át ezen bajban szenvedők köztébe vannak esve, testileg s lelkileg megtörve, képtelenek társaságban mozogni. Sokszor csak egy kis pontot képez a bőrön, amely rettenetesen viszket s a vaka ó ujját önkivétel nélkül magához készíti. Ez rendszeren a kezdeté s rosszabbra viszketésségre vezet. A viszketés oka még eddig nem lettek kiutatva, miután azonban a betegség jelenek tekinthető, **ugy minden ilyen esetben amugy is az orvosi tanácsra kell hallgatni.** Sok orvos s viszketégbetegek különösen hangsúlyozzák a **Zucker féle szabad, gyógyszerzappan** kedvező s gyors hatását. A vastag telér hab ezen szappan által előírt szerint alkalmazva, azonnali enyhülést s a viszketés megszűntetését hozza magával, úgy, hogy végre teljesen elmúlik. Ezen idegbántó borbít a **Zucker féle szabad, gyógyszerzappan** segítségével egyszerűen s a legnagyobb reményvel el lehet távolítani.

A megrendelésnél a következő különbségek kell ügyelni:

Zucker szabad, 35%-os gyógyszerzappanja a leghathatósabb s legnagyobb. Darabja 2 kor. 50 fill.

Zucker szabad, 15%-os gyógyszerzappanja, hatását s mennyiségben gyengébb. Darabja 1 kor.

Ehhez való **Zucker krém** (zsírtalanító) a bőrlétre gyöngye. Egy tubus ára 2 kor. 50 fill., kis tubus 1,25 kor.

Minhelyit egvedüli raktára Szekszárd ér vidéke, Bonyhád, Bátaszék, Tolna és Paks részére:

Garay Drogeria Szekszárd
Széchenyi utca Dr. Hangel féle ház.
5-44

UNGVÁRY JÓZSEF

szőlőtelepén és gyümölcsfa-iskolájában
Czepléd (Péstmegye)

ez év **őszén** és **tavaszn** nagyobb mennyiségű (300-350 ezer darab) nemes gyümölcsfa-csemete kerül eladásra, 1-5 éves példányokban a következőkből: körte, alma, szilva, őszibarack, kajszinbarack, cseres nye, meggy, eper, savanyuszeder, bollvillei, körte, azarol-galagonya, bírs, laponya, mandula, dió, füge, köszméte, ribizke, málna, földi-eper (szamóca), ezenfelül szomorú alma, szomorú eper, piramis-eper, gömb-akác, piramis-akác stb. csemetek. Ezek árai erősségük szerint 5-30, igen erősek 40-50 kr. Ugyancsak igen nagy mennyiségben kaphatók 1-3 éves magcsemetek a következőkből: körte, alma, bírs, doucin, besztercei szilva, cseresznye, fekete meggy) sajmeggy (Prunus Mahaleb), sárga barack, mandula, Prunus Myrabolana, galagonya és kőkény; ezek árai erősségük szerint 100 darab 80 krtól 1 ftt 80 krig, 1000 darab 7 fttől 17 fttig. Lepényfa (Gleditschia triacanthos) és akác, áthatlan sövény készítésére igen alkalmas 1-3 évesek, igen nagy készlet (kb. 3 millió). Ennek ára 1000 drb 3 fttől 8 fttig, Sorfának használható akác 200-220 cm. magas 1 drb 20 kr, 10) drb 18 ftt, 1000 drb 170 ftt. Ujdonságok a fentnevezett gyümölcsnemekből 1 drb 40-60 kr. Háromszor permetezett, szokványminőségű bor- és csemeszőlővessző, teljesen beérett, sima 1000 drb 4 fttől 7 fttig, gyökeres 20 fttől 25 fttig.

Tessék árjegyzéket kérni!

NAGY VÁLASZTÉK.

LASKÓ KÁROLY

EPÜLET- és BUTOR-ASZTALOS
SZEKSZÁRD, SZÉCHENYI-U. 140.

LEGJOBB MINOSÉGU ARU.

JUTÁNYOS ÁRAK.

Nagy választék saját készítményű modern kivitelű butorokban. Készít saját, valamint más rajz szerint teljes lakásberendezéseket a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig. Kívánatra tervekkel és költségvetéssel szívesen szolgál. Készít továbbá épületmunkákat.

LEGDIVATOSABB KIVITEL.

Vetőgépek, ekék és egyéb gazdasági gépek

Hofherr és Schranz
gazdasági gépgyára

kizárólagos raktára

Müller Testvéreknel Szekszárd, Kaszinó-bazárépület.

Redvező fizetési feltételek.

Jótállás minden gépért.

ÜZLETMEGNYITÁS

Van szerencsém Szekszárd és vidéke n. é. közönségét értesíteni, hogy Szekszárdon, a Kaszinó-bazár épületében, a főgimnázium átellenében, a mai koruk teljesen megfelelő

nap- és esőernyőkészítő-üzletet

nyitottam, hol a legjutányosabb gyári áron mindeunemű nap- és esőernyő-ujdonságok kaphatók a legszolidabb kiszolgálás mellett. Mindennemű javítások és behuzatások mérsékelt áron és pontos kivitelben eszközöltetnek. Üzletemet a n. é. közönség becses pártfogásába ajánlva, vagyok kiváló tisztelettel

LANDAUER GÉZA

nap- és esőernyőkészítő
Szekszárd, Kaszinó-bazár-épület.

Itt az alkalom

bevásárlásainál sok pénzt megtakarítani, ha a Versenyáruházban, Szekszárdon (a Szekszárd-szálló éttermével szemben) szerzi be szükségleteit uri- és női divatárukban, cipő-, harisnya-, kesztyű- és fehéreneműekben, esőernyők-, zsebkendők- és kötényekben, pénz-, dohány- és oldaltárcákban, csipke-, szalag- és zsinórokban, kézimunka- és szabókellékekben, :: :: női- és férfi pipere cikkekben. :: ::

Olcsó árak! Jó minőség!

Ha pénzt akar takarítani, úgy keressen fel!!

FISCHHOF KÁROLY FIA

RÖFÖS- ÉS RÖVIDÁRU NAGYKERESKEDŐ

GARAY-TÉR 137

SZEKSZÁRD

GARAY-TÉR 137

Ajánlja a közeledő tavaszi idényre nagy vászon- és kanavászraktárát. — Lepedő-

és paplan-áthuzathoz való vásznak. — Abroszok, szalvéták. Szövetek. Szalagok: D. M. C. áruk.

**Tavaszi kendők nagy választékban.
Temetkezési vállalat!
Denaturált szesz- és benzin-eladás.**

Hitelesített métermértékek eladása, esetleg a mérték hivatalnál való bemutatása.

Szekszárd közelében 3000 lakóval bíró faluban, ahol korcsma egyáltalán nincs és csak két üzlet van, egy korcsmának és üzletnek épült új ház (még 6 évig adómentes) eladó. — Érdeklődni lehet a fenti cégnél.